

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 5 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Džentlenski sporazum

Tako se imenuje sporazum med Italijo in Veliko Britanijo, katerega objava se v mednarodnih krogih pričakuje z največjo napetostjo. V Rimu so napovedovali njegovo objavo že pred božičnimi prazniki, sedaj pa se z gotovostjo zatrjuje, da bo znana njegova vsebina vsaj za Novo leto. Očitno so se v zadnjem hipu pojavile še kake težkoče zaradi stilizacije medsebojnih obvez.

Razvoj dogodkov kaže, da je pobuda za ta sporazum prišla iz Rima. Ugledni diplomatski sodružnik pariškega oficioznega »Tempa« Jacques Bardoux je pred nekaj dnevi celo zapisal, da je Mussolini stavil Veliki Britaniji ponudbo o nekakšnem sredozemskem »modus vivendi« že v juliju tega leta, kmalu po ukinjvi sankcij proti Italiji. Tedaj pa v Londonu še ni naletel na pravo razumevanje, ker je bila abesinska afera še vse preveč sveža. Sledila je daljša pavza, ki jo je Italija skušala izrabiti za sporazum z Nemčijo, s katero sta se v poteku afriške vojne brez formalnega dogovora medsebojno podpirali.

Mussolinijev maneuver z Nemčijo je uspel, vendar ne v toliki meri, da bi Italija zadobila ono svobodo v svoji sredozemski akciji, kakor je to nedvomno želela, ki jo sillia nemško ekspanzijo proti vzhodu in na tihem odobrvala Hitlerjevo protiboljševiško fronto, dasi se zanjo sama ni hotela ogreti. V svojem slovitem milanskem govoru je zato Mussolini znova sporočil angleškim diplomatom, da je slej ko prej naklonjen sporazumu z Veliko Britanijo.

Anglija je bila tedaj že bolj pripravljena navezati diplomatske razgovore z Italijo, ker je to odgovarjalo njeni zunanje-politični zamisli, da je treba za vsako ceno preprečiti razcep Evrope v dva sovražna ideološka tabora. Vendar je želela najprej razčistiti vprašanje o pomenu Sredozemlja za britanski imperij, ker je po Mussolinijevem milanskem govoru izgledalo, kakor da je sredozemski bazen življenjskega pomena samo za Italijo, dočim naj bi bil za Veliko Britanijo le nekakšna »bližnjica« do njenih dominionov in kolonij. Italijanski poslanik v Londonu, Grandi, je po Mussolinijevem nalogu uredil tudi to vprašanje v direktnem smislu z Edenom in sicer v tem smislu, da je Italija priznala »življenjske interese« v Sredozemlju tudi Veliki Britaniji. Šele po tem razčiščenju in formalnem priznanju medsebojnih pozicij so se začela dejanska pogajanja, ki so se vodila istočasno v Rimu in Londonu.

Jedro pogajanj je tvorilo vprašanje o priznanju statusa quo v Sredozemlju, in sicer tako v zvezi z abesinsko kakor s špansko afero, torej v zapadnem in vzhodnem Sredozemlju. Velika Britanija je zahtevala od Italije ne samo formalno priznanje sedanjega stanja, temveč tudi jantstva, da bo to stanje spoštovala tudi v bodoče. Italija je to zahtevo odbila z izgovorom, da takih obvez ne more prevzeti, ker ne more jamčiti za zadržanje tretjih držav, ki imajo v Sredozemlju tudi svoje interese. Okrog te točke so se očitno vila pogajanja tako dolgo; kako je bila končno rešena, se bo videlo šele, ko bo sporazum objavljen.

Kolikor se da po dosedanjih informacijah presoditi, ne bo novi sporazum vsebinsko pomenil nič novega, vendar bi bilo zmotno podcenjevati njegovo vrednost ob upoštevanju okoliščin, v katerih so se pogajanja zanj vodila. Nasprotno, italijansko-angleški »gentlemen's agreement« zasluži največjo pozornost, ker se ne da utajiti, da bo realni čut italijanskih in angleških diplomatov nedvomno ugodno vplival tudi na potek vseh ostalih, za sedaj še vedno visočih pogajanj o mnogih evropskih problemih, posebno pa na potek pogajanj glede nevmešavanja v španske zadeve, ki stoje trenutno v ospredju evropskega političnega in diplomatskega dogajanja. In že samo v tem bi bila njegova velika realna vrednost. Prvi sad se je tudi že pokazal, ker je Italija popustila v vprašanju Balearov, od koder je odpoklicala svojega poveljnika Rossija in italijansko posadko ter s tem dejansko dokazala svojo pripravljenost, da hoče spoštovati sedanje teritorialno stanje v zapadnem Sredozemlju, s tem pa tudi francosko in angleško kolonialno pot, ki vodi v bližini tega španskega otočja.

»Gentlemen's agreement« odpira na ta način v španski aferi vrata za nove sporazume, v prvi vrsti za sporazum s Francijo, a ne nazadnje tudi z Nemčijo, ki velja sedaj za glavnega španskega protagonista. V tem smislu sprejemajo italijansko-angleški sporazum v vseh prestolnicah evropskih velesil in morda smemo prav zaradi tega pričakovati, da bo zares nekaj doprinesel k omiljenju splošne napetosti, ki se je prav zadnje tedne tako močno stopnjevala. Ko se to enkrat zgodi, bo brez

LONDON IN PARIZ V AKCIJI

Novo pobude za hitro rešitev španske krize — Odmevi francosko-angleške posredovalne ponudbe

Pariz, 29. decembra. b. Francoski, angleški, nemški in italijanski diplomati so letošnje božične praznike praznovali le v navideznem zatišju. Zaupna poročila izza kulis diplomatskih posvetov so prav te dni pričala o izredni diplomatski razgibanosti, ki se je sukala v glavnem samo okoli — Španije, tega trenutno najbolj perečega evropskega vprašanja. Francoska in angleška vlada sta tik pred božičem podvezli nove korake za zagotovitev striktnega izvajanja politike nevmešavanja. V tem smislu sta predložili vladam v Berlinu, Rimu, Lizboni in Moskvi posebno noto, ki jo v informiranih političnih krogih smatrajo za rezultat skrbnih pogajanj francoskega poslanika v Londonu Corbina s Foreign officeom. Pobudo za to novo manifestacijo francosko-angleške solidarnosti v španski zadevi je dalo francosko sporočilo angleškemu zunanemu ministrstvu, da bo Francija še nadalje izpolnjevala sporazum o nevmešavanju le pod pogojem, ako nudijo vse ostale države primerne garancije za njegovo dejansko izvajanje. Istočasno je Pariz sporočil Londonu načrte vseh zakonskih in upravnih ukrepov, ki jih je Francija pripravljena izdati glede ustavitve pošiljanja vojnega materiala, prostovoljcev in finančne pomoči v Španijo, ako se istočasno tudi vse druge prizadete sile obvežejo storiti isto.

Likvidacija vojne v dveh fazah

Na tej osnovi sta se London in Pariz tik pred božičem sporazumela za novo akcijo v prilog omiljenja španske zadeve. Svoj sporazum sta v obliki novega apela sporočila vsem prizadetim silam, ki proučujejo sedaj te nove francosko-angleške pobude. V njih se Francija in Anglija zavzemata za postopno likvidacijo španske zadeve kot mednarodnega vprašanja v dveh fazah: najprej naj bi se vse zainteresirane države obvezale, da v dogovorjenem trenutku izdajo vse potrebne ukrepe za ustavitve nadaljnje pošiljanja vojnega materiala, prostovoljcev in kakršnekolik pomoči obema »prtima strankama; v drugi fazi naj bi se uveljavil predlog francoskega zunanje ministra Delbosa o posredovalni akciji, katere končni namen naj bi bila sklenitev premirja v katerem bi se pojavile nove pobude za definitivno likvidacijo španske zadeve, kar bi predstavljalo istočasno tudi najprimernejšo rešitev za zavarovanje vseh prizadetih prestitev. Iz dobro informiranih krogov se nadalje doznava, da polagata London in Pariz v svoji najnovejši pobudi glavni poudarek na zadovoljivo ureditev vprašanja prostovoljcev, kar je tudi povsem umljivo, ker bi nadaljnje odpošiljanje prostovoljcev v sedanjem ali morda celo povečanem obsegu nujno dovedlo do mednarodne intervencije in s tem do ostrega mednarodnega konflikta prizadetih držav.

Prpriprave za splošen sporazum

V to zvezo spravljajo v tukajšnjih političnih krogih vsa najnovejša francosko in angleško diplomatsko aktivnost, po sebnosti pa znane razgovore nemškega pariškega poslanika grofa Welczecka s francoskim zunanjim ministrom Delbosom, ki so se vršili na svetli večer, ter avdienco nemškega londonskega poslanika Ribbentropa — tik pred njegovim božičnim odhodom v Berlin — pri angleškem zunanjem ministru Edenu. Namen obeh razgovorov je bil, pripraviti teren za splošen sporazum z Nemčijo ne samo glede Španije, temveč tudi v vseh ostalih visočih evropskih vprašanjih. Pisanje nemškega časopisja dokazuje, da je ta iniciativa francoskega in angleškega zunanje ministra zbudila v Nemčiji splošno pozornost, tako da je celo običajna polemika zaradi španske zadeve stopila močno v ozadje.

Jedro: ustavitve oboroževanj

O francosko-angleških načrtih glede splošnega sporazuma z Nemčijo se je do sedaj moglo le toliko izvedeti, da je njegovo jedro predlog o ustavitvi oboroževanja. Francija je želela ta predlog navezati na sedanjo debato o Španiji, Anglija pa je Parizu svetlovala separatan pogajanja o prvem in drugem vprašanju. Vendar pa je tudi Foreign office dal preko svojega oficioznega organa »Times« že razumeti da želi doseči z Nemčijo popoln politični sporazum, ki naj bi mu sledilo tudi gospodarsko in finančno sodelovanje, seveda pod pogoji, ki so jih tedaj oficiozno »Times« uglasil pot tudi za marsikatero drugo koristno stvar v mednarodnem dogajanju, pa zato ni izključeno, da bo kljub svoji navidezni neznanosti igral za bližnjo bodočnost še veliko vlogo.

mesec izredno zabeležilo, ko so med drugim opozorile na nesmiselnost nemške vojske in diplomatske protikomunistične akcije.

Temu angleškemu stališču se je sedaj pridružil tudi Pariz, ki pristaja na ločena pogajanja glede Španije in spet ločena glede splošnega sporazuma dočim je še pred kratkim postavil splošni sporazum v ospredje kot pogoj za likvidacijo španske zadeve. Da je temu res tako, dokazuje med drugim okolost, da je Francija skupno z Anglijo predložila Berlinu že navedeno noto, še preden sta se Delbos in grof Welczecka sestala, da se pogovorita o pogojih splošnega sporazuma.

Italijansko sodelovanje in »streska fronta«

Na Quai d'Orsay domnevajo sicer, da pred novim letom ni pričakovati nemškega in Italijanskega odgovora na najnovejšo francosko-angleško pobudo glede Španije. Odgovor nemške vlade se pričakuje šele okoli srede prihodnjega meseca, kakor se da to razbrati iz pisanja nemškega časopisja, ki poseveča diplomatskim naporom Londona in Pariza veliko pozornost. Ker je Moskva na francoske in angleške predloge že pristala, je situacija s tem zelo olajšana. Najnovejše informacije iz Rima potrjujejo tudi Italijansko pripravljenost za sodelovanje, in sicer ne samo pri urejevanju španske zadeve, temveč tudi pri reševanju ostalih evropskih vprašanj, ker se Italija po sklenitvi »gentlemen's agreement« z Veliko Britanijo ne želi več odtegniti od ostalih evropskih problemov, za katere se v zadnjem času zaradi abesinske afeje formalno ni zanimala, dasi jih je ves čas zelo pozorno zasledovala. Ako bo italijansko-angleški sredozemski sporazum v kratkem razširjen še na Francijo, kakor se to splošno sodi, potem utegne postati italijansko sodelovanje še bolj konkretno. Poudariti pa je treba, da smatrajo v Parizu vsa ubižanja o možnosti oslavljanja takozvane »streske fronte« za sedaj še za preuranjena. Oficiozni »Tempse« piše v tej zvezi na uvodnem mestu:

Duh sprave in sporazuma

Konec italijansko-britanske napetosti in

obnovitev francosko-italijanskega prijateljstva, ki jo smemo upravičeno pričakovati po definitivni likvidaciji težkoč, ki so ostale zaradi abesinske krize, sta že sama po sebi dva tako važna dogodka, da bi bilo napačno pretiravati njih več ali manj neposredne posledice na področju evropske politike. Mislimo tudi, da bi bilo zmotno misliti na skorajšnjo obnovitev »streske fronte« v obliki, kakor smo jo poznali pred abesinsko kampanjo. Prav tako ni pričakovati ohladitve v odnosih med Rimom in Berlinom, ker je znano, da je sporazum Clano-Neurath pustil Rimu popolno svobodo akcije. Ni pa napačno, ako rečemo, da bo po sporazumu med Rimom in Londonom izvajal Rim svoj sporazum z Berlinom v duhu večje spravljivosti in sporazumevanja, kakor se je to dogajalo do sedaj.

Ta značilni demanti francoskega oficioznega organa si v pariških diplomatskih krogih tolačkajo tako, da ni trenutno niti v namenu Pariza, niti v namenu Londona, da bi se zbliznjanje z Italijo izpremenilo v kakršnokoli »fronto« ali »bloke«, ker bi to odbilo Nemčijo, kar bi v sedanjem mednarodnem položaju še bolj zaostrišlo splošno mednarodno napetost, do katere je kakor znano, v veliki meri prišlo prav zaradi nemških poizkusov razcepa Evrope in sveta v dva sovražna tabora.

Prva pomoč Nemčiji

London, 29. decembra. b. Te dni je bila ustanovljena tu družba »Compensation Brokers Ltd«, katere glavni namen naj bi bilo zalaganje Nemčije s surovinami. Finančni urednik lista »Observer« ugotavlja v tej zvezi, da je pomen ustanovitve te nove angleške družbe v tem, da prisločijo angleški industriji na pomoč nemškim, v kolikor bi sami ne mogli izvršiti naročil, ki bi jih prejeli iz dominionov. Izvršitev tega presežka naročil naj bi odslej posredovala družba »Compensation Broker« ki bi oddajala ta naročila nemškim industrijcem. Družba bo seveda v najožejnem stiku z britansko industrijo in bo skrbno pazila, da ne bi ta nemški pomožni izvoz škodoval angleški industriji in trgovini.

Moskva: Da, toda...

Rusija za popolno nevtralnost, če se tudi drugim državam onemogoči vmešavanje v špansko vojno

Moskva, 29. decembra. br. Sovjetska vlada je danes obvestila francoskega in angleškega poslanika v Moskvi, da popolnoma soglasja s francosko-angleškim predlogom, da bi bilo treba strogo izvrševati politiko nevtralnosti napram dogodkom v Španiji. Tudi načelno je popolnoma sporazuma s predlogom, da se ustavi vsako nadaljnje pošiljanje prostovoljcev v Španijo, seveda pa je to praktično neizvedljivo, dokler se na strani generala Franca bore cele divizije nemškega rednega vojsstva in dokler Italija in Portugalska na debelo dovajata generalu Francu orožje, municijo, letala in vse druge vojne potrebščine. Rusija je pripravljena docela se desinteresirati v Španiji, ako se uvede najstrožja kontrola in prepreči tudi drugim državam brez izjeme vsako vmešavanje v španske zadeve. Rusija nima v Španiji nobenih gospodarskih, ali teritorialnih interesov, ne more pa dopuščati, da bi fašizem nasilno zatiral in z inozemsko pomočjo skušal vrči demokratični režim in priključiti Španijo fašističnemu bloku, ki bi tako še bolj ogrožal ne samo Evropo, marveč vse demokratične ustanove na svetu.

Španski problem v berlinskih očeh

Nemčija in Italija ne moreta dopustiti, da bi boljševiški polip iz Španije ogrožal druge države

Berlin, 29. decembra. o. Za prvo znamenje, da bo nemška vlada v kratkem odgovorila na francosko-angleško demaršo zaradi pošiljanja »prostovoljcev« v Španijo, smatrajo tukajšnji politični krogi članek glasila generalnega štaba »Berliner Börsenzeitung«, ki ima tesne zveze tudi z zunanjim ministrstvom. List pravi: Nemčiji ni na tem, da bi si v Španiji ustvarila kakšno operacijsko področje ali izhodno točko za kakšne vojaške akcije in radi pošiljanja »prostovoljcev« v Španijo, ali kolonije. Španski problem ima za Nemčijo čisto drugo plat in ta je boljševiška. Boljševiška nevarnost zmerom povzroča Nemčiji skrbi. Nemčija se mora zanimati za vse dogodke v vseh krajih, v katerih se kaže, da so na delu sile, ki hočejo ustanoviti — kakor n. pr. sedaj v zapadni Evropi — komunistično centralo, v kateri bi se zbrali vsi komunistični elementi skupno z močno nemško emigracijo. Španija bi v takem primeru postala važna operacijska baza proti narodno-socialistični Nemčiji. Nemčija in Italija ne moreta dovoliti, da bi boljševiški polip iz Španije segal po sosednjih državah. Zaradi popuščanja in mestoma tudi aktivnega sodelovanja je Francija v mnogem odgovorna za sedanje stanje v Španiji. Mednarodna brigada in Thälmannov bataljon nista mogla kar iz zraka pasti v Španijo res pa je, da sta nemotno potevala preko francoskega ozemlja. Če je treba v resnici rešiti španski problem, bo treba pač opustiti sleherni politični mešetarstvo,

kakor sta to še od vsega početka zahtevali Italija in Nemčija.

Zavladavalna taktika nemške vlade

Pariz, 29. decembra. br. V poučenih krogih zatrjujejo, da bo nemška vlada odgovorila na francosko-angleško demaršo šele v četrtek. Odgovor je v glavnih smernicah že sestavljen in ga sedaj v zunanem ministrstvu še v podrobnejših redigirajo. Kolikor se je moglo svedeti, se bo Nemčija izognila jasnemu odgovoru in bo porabila prijako za novo oblobo proti Rusiji, ne da bi pri tem točno opredelila svoje lastno stališče.

Nemški parnik „Palos“ izpuščen

Pariz, 29. decembra. br. Davi se je pojavila pred luko Bilbao nemška križarka »Königsberg«. Poveljnik ladje je po nalogu nemške vlade sporočil predstavnikom baskovske vlade, da želi Nemčija miren sporazum v zadevi parnika »Palos«, ki so ga španske vojne ladje zaplenile kot tihotapski parnik, ker je vozil za generala Franca orožje in municijo. V isti zadevi sta intervenirala že večeraj tudi zastopnika Francije in Anglije, ki sta priporočala mirno poravnavo, da ne bi zaradi tega prišlo do mednarodnega konflikta. Baskovska vlada je zaradi tega ugodila želji nemške vlade in izpustila zaplenjenega parnika, pač pa je pridržala večino tovora, obstoječega iz orožja, municije in drugih vojnih potrebščin. Nemški parnik

šeče. V pariških krogih sodijo, da hoče Nemčija s tako zavladavalno taktiko pridobiti na času, da bi mogla poslej še pred razčiščenjem tega vprašanja generatu Francu zadostno pomoč in doseči odločitve v svojo korist.

Italijanski pomisleki

Milan, 29. decembra. AA. »Gazzetta del Popolo« poudarja, da je Italijanska vlada že v početku španske državljanske vojne opozorila na razne nevarnosti, vžje temu pa bo nepristransko proučila francosko-angleško noto. »Stampac« pravi, da angleško-francoska demarša ne pomeni preveč uspeha koraka za razčiščenje ozračja v Evropi. Noto bo treba zelo obzirno proučiti in med drugim upoštevati tudi to, da je v Barceloni danes zbranih na deset tisoče prostovoljcev iz vseh mogočih delov sveta. V takšnih okoliščinah dogovor o preprečitvi pošiljanja prostovoljcev na Španijo pač ne bo posebno koristen.

Hitlerjeva posvetovanja šele 11. januarja

Berlin, 29. decembra. b. Glede na znane vesti tujih listov o važnih posvetovanjih nemškega kancelarja Hitlerja z njegovimi najožejimi sodelavci v Berchtesgadnu pišejo tukajšnji listi, da ne odgovarjajo resnici. Hitler se bo s svojimi zaupniki sestel šele 11. januarja, ko se bo po božičnem počitku na svojem posestvu spet vrnil v Berlin.

Roosevelt bo obiskal evropske prestolnice

Pariz, 29. decembra. br. V krogih tukajšnje ameriške kolonije zatrjujejo, da namerava predsednik Zedinjenih držav Roosevelt spomladi odpotovati v Evropo ter posetiti vse glavne evropske prestolnice, predvsem London, Pariz, Rim, Berlin, Prago, Beograd in Ankaro. V krogih ameriškega poslanstva teh vesti ne zanikajo in napovedujejo, da bo v kratkem izšlo o tem uradno poročilo. Roosevelt se hoče pri tej priliki osebno poučiti o razmerah v Evropi in po zgledu pokojnega Wilsona prevzeti posredovalno vlogo v akciji, ki naj dovede do končne ureditve in pomirjenja starega sveta.

Francoski parlament za posojilo Poljski

Pariz, 29. decembra. br. Poslanska zbornica je danes s 590 glasovi odobrila zakonski predlog, ki pooblašča vlado, da pristane na jamstvo francoske države za posojilo, ki ga dobje Poljska za svojo oborožitev in izpopolnitev svojega železniškega omrežja. Zunanji minister Delbos je pred glasovanjem podal kratko izjavo, v kateri je označil posojilo kot nujno potrebno, da se poljsko-francosko zavezništvo razvija v duhu zaupnega sodelovanja ter na ta način okrepi mirovna politika na vzhodu Evrope.

Važna seja francoske vlade

Pariz, 29. decembra. w. Pod predsedstvom predsednika republike Lebruna je bila popoldne v Elizejski palači važna seja vlade, na kateri je zunanji minister Delbos poročal o zadnjih diplomatskih pogajanjih, zlasti glede španskega vprašanja in skupno z angleško vlado podvzete akcije za ojačanje kontrole. Ker odgovori zainteresiranih držav še niso prispeli v Pariz, se je omejil na splošen opis sedanjega položaja. Pri tem je kljub težočam, ki jih je treba še premostiti, pokazal precejšen optimizem. Glede na nujnranj politični položaj se je ministrski svet bavil pred vsem z delavskimi konfliktii, ki so izbruhnili v zadnjih 24 urah.

Delbos in Bastid pojmeta v Bukarešto

Bukarešta, 29. decembra. g. Listi javljajo, da bosta v kratkem prispela v Bukarešto francoski zunanji minister Delbos in trgovinski minister Bastid. Ob priliki njihovega obiska bodo izpopolnjeni že obstoječi dogovori in ojačeni politični in gospodarski odnošaji med Francijo in Rumunijo.

Rumunski konzulat v Adis Abebi

Bukarešta, 29. decembra. g. Rumunska vlada je sklenila ustanoviti v Adis Abebi generalni konzulat, za katerega je italijanska vlada že dala svoj agroment. Doslej Rumunija nima diplomatsko niti konzularno ni bila zastopana v Adis Abebi.

je danes popoldne z nezaplenjenim delom tovora ter z vse posadko in tremi potniki zapustil luko Bilbao. Vodstvo ladje je prevzel nemški mornariški oficir, dosedanjim kapitan ladje pa se je moral podati na krov križarke »Königsberg« ter bo, kakor zatrjujejo, postavljen pred vojaško sodišče. Ker je izdal nemške državne interese in s svojim postopanjem škodil ugledu Nemčije. Glede zaplenjenega tovora se bodo pogajanja nadaljevala, vendar pa Nemčija nima pravne podlage, da bi zahtevala povračilo tihotapskega blaga. V francoskih in angleških krogih smatrajo, da je s tem ta incident likvidiran, ker tudi Nemčija nima nikakega interesa, da bi izzivala nove zapletitja.

Pogajanja o sklenitvi prijateljskega pakta

Pariz, 29. decembra. br. V tukajšnjih diplomatskih krogih spremljajo z veliko pozornostjo razgovore turškega zunanjega ministra z grškimi državniki. Tem razgovorom pripisujejo veliko važnost, tem bolj, ker bodo pri tej priliki razčiščena tudi razna vprašanja, ki so se pojavila v zvezi z nameravano sklenitvijo prijateljske pogodbe med...

taxasom sprejel novinarje in jim izjavil: *Turška vlada je predlagala Jugoslovit, Rumuniji in Grčiji da bi se stalni svet Balkanske zveze sestal 15. februaria. Grčija je na to že pristala. Vlada je med tem obvestila rusko, grško in rumunsko vlado, da se je pričela pogajati z Bolgarijo o sklenitvi prijateljskega in nenapadnega pakta. Ta pakt bo v popolnem skladu s paktom Balkanske zveze.*

Italija, Podunavje in Jadran

Dunaj, 29. decembra. b. Današnja Reichspost ki velja za organ kancelarja dr. Schuschnigga, prinaša dopis svojega rimskega dopisnika o povratku Italije k evropskemu sodelovanju, v katerem poudarja med drugim:

Imeti za posledico tudi italijansko zblizanje s srednjeevropskimi državami. Sporazum z Beogradom kot enako interesiranim partnerjem na Jadranu bo seveda pomenil zblizanje tudi z ostalima dvema članoma Male antante, predvsem pa s Češkoslovaško. Po vsem tem lahko sklepamo, da bo v tej naj novejši fazi italijanske središevske in jadranske politike duh rimskih protokolov spet očviljen.

Čangkajškovo ostavko je vlada odklonila

Kitajski Napoleon je zopet prevzel posle predsednika vlade in generalisima

London, 29. decembra. br. Kakor poročajo iz Nankinga, je maršal Čangkajšk podal ostavko kot ministrski predsednik in kot kitajski generalisimus, vlada pa je njegovo ostavko soglasno odklonila in ga proslila, naj ostane na svojem mestu. Ko so v javnosti zvedeli, da namerava Čangkajšk odstopiti, se je zbrala pred njegovim stanovanjem in v sosednjih ulicah ogromna množica, ki mu je prirejela velike manifestacije.

nevarno padel. Tudi hrana v ujetništvu je bila zelo pomanjkljiva, zaradi česar je hudo shujšal. Čangkajšk namerava zato za nekaj časa oditi v neko inozemsko kopalnico, da si opomore.

Za 12. marec je sklicana plenarna seja osrednjega izvršnega odbora, najvišje kitajske ustanove. Pri tej priliki bodo proučeni vsi notranji in zunanji politični in gospodarski položaji Kitajske ter določili podrobne smernice bodoče kitajske politike.

Čangsuellang bo izročen vojaškemu sodišču

Politični svet Kuomintanga je sklenil, izročiti maršala Čangsuellanga vojaškemu sodišču.

S španskih bojišč

Republikanske čete postajajo z vsakim dnevom aktivnejše

Madrid, 29. decembra. AA. V odseku Guadarrama so madridske čete zavzele vas Seacillo in utrdile več manj važnih postojank. Včeraj na vse zgodaj so v odseku Teruelu stiri kolone republikanskih čet vzdigle noge in nadaljevale prodiranje in zavzele več postojank. Nacionalisti so jih zaman skušali ustaviti s strojniškim ognjem.

Francov denar Pariz, 29. decembra. br. Vlada generala Franca je danes objavila odlok, po katerem je na španskem ozemlju, ki je pod njegovo oblastjo, veljaven samo on, španski denar, ki je žigovan v smislu svoječusno izdanega odloka. Francova vlada od danes naprej ne priznava več za plačilno sredstvo bankovcev španske Narodne banke, ki niso žigovani. Uvoz nežigovanih bankovcev v Španijo se bo smatral za tihotapstvo. V bodoče tudi na mejni ne bo več mogoče izvesti naknadnega žigovanja.

Tudi angleški konzul zapusti Madrid

London, 29. decembra. br. Angleško poslanstvo se je že včeraj preselilo iz Madrida v Valencijo, danes pa je dobil enak nalog tudi angleški generalni konzul v Madridu. Angleška vlada utemeljuje ta ukrep s potrebo, da ostanje diplomatski predstavnik v neposrednem stiku s špansko vlado, ki ima sedaj svoje sedež v Valenciji. Na drugi strani hoče angleška vlada s tem prisiliti angleške državljane, da jim prej zapuste Madrid in se ne izpostavljajo nepotrebnemu nevarnostim državljanske vojne. Razen tega so tudi s prebrano v Madridu večje težave kakor v Valenciji.

Italijanski prostovoljci zapuščajo Baleare

Rim, 29. decembra. o. Evakuacija Italijanskih prostovoljcev z Balearskih otokov se je že pričela.

Protestne stavke v Parizu

Pariz, 29. decembra. br. Živilski delavci v Parizu, nad 15.000 po številu, so dopoldne priredili tržno protestno stavko zaradi zavlačevanja zakona o obveznem razpodišču v delavskih sporih ter v podkrepitev svojih zahtev po novi ureditvi delovnih pogojev. Priljubljeni so se jim nameravali tudi nameščenju mestnih podjetij, kar pa je vlada s svojo intervencijo preprečila, da ne bi nastal zastoj v prometu ter da mesto ne bi ostalo brez električnega toka, plina in vode.

Upokojitev šefa bolgarskega gen. štaba

Sofija, 29. decembra. t. Načelnika glavnega generalnega štaba, generala Todorja Georgijeva, ki je bil upokojen, je včeraj kralj sprejel v avdienci in ga odklikoval z redom za vojaško zasluge I. stopnje.

Nov uspeh Ilirije

Beograd, 29. decembra. d. Po svojih lepih uspehih v Vršcu je table teniška ekipa Ilirije odptovala v Beograd, kjer je nastopila v Češkoslovaškem domu proti ekipi beograjskega Češkoslovaškega kluba. Kljub skromni reklamni se je zbralo mnogo gledalcev, ki so navdušeno sledili lepih igram. Ilirija je bila napram svojemu nasprotniku v vseh igrah v premoči, čeprav so Beograščani nutili dokaj trd odpor. Ilirija je zmagala s 5 : 0.

Posamezni rezultati so bili: Lazar : Peterfy 2 : 0, Nagy : Streamecky 2 : 0, Weisbacher : Vizek 2 : 0, Nagy : Peterfy 2 : 1 in Lazar : Vizek 2 : 1, skupno torej 5 : 0 v korist Ilirije.

Nameravano gostovanje Ilirije v Rumuniji je moralo zaradi tehničnih zaprek odpasti. Ilirija je čakala en dan v Beogradu na končnojavni odgovor, ki pa ni prišel, zaradi česar so Ilirijani odpotovali domov.

Beleške

Na žlgav naslov ?

Sinočnja »Samouprava« objavlja beležko, v kateri pravi: »V listih neke sorodne in prijateljske države se od časa do časa o razmerah v naši državi pojavljajo članki, ki so po tonu in tendenci deplahirani in pomenijo neokusno vmešavanje v notranje zadeve naše države. To netaktno postopanje tiska v prijateljski državi je tembolj neugodno, ker se v naši javnosti v malone dvajset letih ni pripetilo niti en primer, da bi dajali pobude ali nasvete tej ali oni prijateljski vladi, ali da bi hoteli izdati nekako arbitražno vlogo v čisto notranjih zadevah naših prijateljev in sosedov. Naši prijatelji ne smejo pozabiti, da je takšno njihovo postopanje neprijetno tako naši opoziciji kakor tudi vladi, ker pač nikomur ne moremo dovoliti, da bi se vmešaval v naše notranje zadeve, kjer smo mi suvereni prav tako, kakor vsi drugi narodi v svojem območju. Lahko bi prišlo do tega, da bi tudi mi odgovorili v enaki meri, kar pa ne bi bilo niti dobro niti koristno, marveč bi samo škodilo interesom obeh strani.«

»Samouprava« ne pove, na koga je naslovljen njen ukor, vendar pa je adresat tudi brez tega jasno razviden.

Sprememba v bankem svetu

Ker je bil metliški srez zaradi ustanovitve škofjeloskega sreza uknjen, je bil z odlokom notranjega ministra razrešen dosedanji zastopnik metliškega sreza v bankem svetu g. Jože Nemanič. Obenem je bil za novega člana bankskega sveta imenovan g. Lovro Planina, posestnik in trgovec v Škofji Loki. Zastopal bo v bankem svetu novi škofjeloski srez.

Nadškof Šarič in dr. Maček

Sarajevski katoličani so slovesno proslavili rojstni dan sarajevskega nadškofa dr. Ivana Šariča. Svečanosti so bile zaključene z banketom, ki ga je zvečer priredil g. nadškof in ki so ga udeležili zastopniki vseh hrvatskih društev v Sarajevu in okolici. Navzoč je bil tudi nar. posl. dr. Juraj Šutej, ki je nazdravil nadškofu dr. Šariču v imenu dr. Mačka. Nadškof se je zahvalil njemu in drugim govornikom, naka je bila z velikim navdušenjem sprejeta pozdravna brzojavka dr. Mačka.

Pritožbe rejcev malih živali

»Rejec malih živali« glasilo društev istega imena, objavlja v svoji zadnji številki uvodnik »Za cilje«. Uvodnik podaja pregled dela te agilne organizacije naših malih ljudi in tarna, da je naleta organizacija na mnogo ovir ravno tam, kjer jih je najmanj pričakovala. »Glavna ost nasprotstva — pravi list med drugim — je bila seveda naperjena na vodstvo pokreta, ki je bilo izpostavljeno vsem mogočim clovskim šikanam od zlonamernega blatenja po časopisju do najpodeležih denunciacij pri vseh stopnjah oblasti vse do Beograda. Višek vsega nasprotja pa je izzevel v obrekovanju, da širi naša rejska organizacija komunizem. Kdor seje veter, žanje vihar!«

Pretep na zborškem shodu

Kakor smo v »Jutru« že poročali, je sresko načelstvo v Kraljevem kaznovalo več oseb, ker so razbili shod Dimitrija Ljotiča, voditelja stranke Zbor. Preteklo nedeljo je prišel Ljotič drugič v Kraljevo, pripeljal pa je s seboj precej svojih pristavev iz okolice, da mu ne bi bil shod vnovit razbit. Tudi to pot se je zbralo precej pristavev združene opozicije, ki pa so Ljotičev govor še dokaj mirno poslušali, ker jim je bilo obljubljeno, da bo za njim dobil besedo njihov govornik Vladimir Radičević. To se je res zgodilo, toda Radičević je s svojim govorom tako razkačil Ljotičevce, da so navallili nanj s stoli in ga preganili z govorniškega odra. Nastal je zopet pretep, da je morala intervenirati policija, ki je pristave združene opozicije odstranila iz dvorane, naka se je shod nadaljeval in končal.

Intermeco s skupščine Matice Hrvatske

Matice Hrvatska je imela v nedeljo svojo glavno skupščino, ki je potekla v enem delu zelo živahno in to zaradi razmeroma malenkostne zadeve. Matica je namreč prevzela premožnje Hrvatskega profsorskega društva, ko se je b'lo društvo razšlo, in je obenem prevzela obvezo, da bo še dalje izdajala srednješkolski list »Omladina«. Na obnem zboru je ustanovni član Matice g. Stjepan Kranjčević ostro nastopil proti pisanju tega lista, češ da ni v skladu z ideologijo hrvatskega kmečkega pokreta. Citiral je v dokaz svoje trditve dva članka, od katerih prvi razpravlja splošno o kmečkem problemu, drugi pa o Zrinjskih in Frankopanih Kranjčević je nato začel citirati še iz neke studije dr. Ante Radiča, iz katere naj bi bilo razvidno, da so nazori, kakršne razvija »Omladina« nasprotni radičevskim pogledom.

Mnogi udeležniki so začeli protestirati proti Kranjčevićevim izjavljanjem, češ da ne spadajo na občni zbor. Ker je Kranjčević le še nadaljeval, so mu začeli od vseh strani vpdati v besedo z medklici, pri čemer so ostro nastopili proti njemu tudi ugledni člani bivše HSS. Beseda je dala besedo in naposed so padali proti Kranjčeviću tudi klici, da razvija komunistične nazore, pa da je v najtežjih političnih časih denunciral. Kranjčević je ostro odgovarjal, pa se je polemika še nekaj časa nadaljevala, dokler je naposed ni prekinil skoro soglasno sprejeti predlog za konec debate.

Nov konflikt med Berlinom in Vatikanom

Na sveti večer so radijske postaje skoro po vsej Evropi prenašale božični govor papeža Pija XI. Kakor je to običaj, so bile one države, ki imajo z Vatikanom redne diplomatske odnose, že poprej obveščene o vsebini govora. V govoru je bi-

Državni bednostni fond, centralizem, ustava in „Slovenec“

V nedeljski številki smo zabeležili izjavo ministra Dragiče Cvetkovića na seji beograjskega odbora za zmsko pomoč, da pripravila vlada posebno uredbo o fondu za zmsko pomoč in da bo v zvezi s to akcijo določila 20 milijonov dinarjev za gradnjo delavskih stanovanj v Beogradu. Beograjski listi objavljajo sedaj daljšo izjavo ministra Cvetkovića, kako si zamislja novi fond. G. minister je med drugim napovedal, da namerava fond organizirati v okviru beograjskega odbora za zmsko pomoč, ki mu stoji na čelu Nj. Vis. knežinja Olga. Vse dosedanje delo v tem pravcu je preveč razcepljeno in kljub najboljši volji sotrudnikov ne rodi zadovoljivih sadov. Zeto vid mo pri vseh teh humanitarnih akcijah zlasti v velikih mestih še vedno po ulicah mnogo nepreskrbljenih, gladnih in slabo obločenih otrok, ki prosjo miloščine. Od pomoči je možna le s centralizirano državno akcijo.

Nameravana uredba bo predpisala, da mora vsak, kdor v naši državi opravlja kak posel ali na kakršenkoli način kaj zaslužiti, prispevati za s'romahne in brezposelne svoj enodnevni zaslužek. Prvo polovico bo treba plačati 1. julija, drugo polovico 1. januarja vsakega leta. S centralizacijo te akcije bo doseženo, da bo prvoč čenka za vse pokrajne države. Fond bo upravljal odbor, v katerem bodo imeli svoje zastopnike tudi minister socialne politike, Državna hipotekarna banka in vsaka mesta iz vse države. Proračunano je, da bi se zbralo vsako leto okrog 50 milijonov dinarjev.

G. minister je zaključil svoja izjavljanja z izrazom prepričanja, da po ustanovitvi

novega fonda ne bo v Jugoslaviji nobenega otroka, ki bi gladoval in ki bi vsaj za zmski čas ne bil preskrbljen.

O nameravani ustanovitvi novega fonda piše tudi večerašnji »Slovenec«. Njegovo stališče je odklonilno. Sklicuje se na to, da imamo v Sloveniji že svoj bednostni fond, a zlasti tudi na to, da bi tak centralistični fond, kakršnen je zamisljen, ne mogel uživati zaupanja prebivalstva.

S »Slovenčevim« izjavljanjem se v celoti strinjamo. Vsi pomisleki, ki smo jih svoječasnno navedli proti nameravani ustanovitvi državnega osmega fonda, veljajo v polni meri tudi za nameravani državni bednostni fond ali kakor naj bi se že imenoval. Ker se je sedanjí režim, posebno pri nas v Sloveniji, že ponovno jasno in odločno izrekel proti centralizmu, smo prepričani, da državni bednostni fond v sedaj napovedani obliki ne bo ustvarjen.

Zavrnila pa bi radi ob tej priliki prav na kratko še »Slovenčev« trditev, da temelji centralizem na sedaj veljavni ustavi. To ni res in gospodje pri »Slovencu« to tudi dobro vedo, pa so vede in hoče zapasli napadno trditve, da bi se za namenoval. Ker se je sedanjí režim, posebno pri nas v Sloveniji, že ponovno jasno in odločno izrekel proti centralizmu, smo prepričani, da državni bednostni fond v sedaj napovedani obliki ne bo ustvarjen.

„Iz slovenske zgodovine“ ali „Spekulacija na neinformiranost srbske javnosti“

Glavno glasilo JRZ, beograjska »Samouprava«, objavlja članke o nekdanjih in sedanjih strankah v državi. V eni zadnjih številki razpravlja o razmerah v Sloveniji in jih slika na način, ki je daleč od zgodovinske resnice. Pisec začenja nekje v praslavski davnini, nato pa brez vsakega prehoda smelo preskoči v polpretekli čas ter označuje vse slovenske naprednjake kot sluzne in podpornike nemstva, pristaje nasprotnega tabora pa kot domoljube, ki so prvi začeli gojiti slovenstvo in narodno samozavest. V »Samouprav« sicer glede slovenskih razmer dan na dan čitamo razne potvorbe resnice, ker njih pisci pravilno računajo, da v srbski javnosti ni toliko razširjeno poznanje slovenske prošlosti, da bi jih kdo prijel.

Ker se mu torej ni treba bati, da bi ga srbski čitatelji postavili na laž, pisec n. pr. smelo podtakne začetek razvoja slovenskega združništva predhodnikom bivše SLS. Nič ga ne moti dejstvo, da je resnica ravno nasprotna in da so baš naprednjaki prinesli na naša tla združno misel ter ustanovili prve zdruge.

Enako »resničoljubno« so tudi druge trditve famoznega pisca. V sredo nekdanje predvojne borbe med liberalci in klerikalci je postavil dr. Zerjava in dr. Kramerja, češ da sta tudi ona dva kot antiklerikalna zaveznika Nemcev pomagala vzdrževati protinarodni režim na nekdanjem Kranjskem. Ne glede na to, da mora objektivna sodba o onih časih priznati liberalcem, da so bili neprimerno boljši od klerikalcev glede narodne stvari, je pri nas splošno znano, da sta bila dr. Zerjav in dr. Kramer takrat še dijaka, ki sta vodila narodno radikalno strujo in organizirala slovensko napredno dijaštvo v novem narodnem duhu. In tako gre dalje. Iz nekdanje Katoliške

stranke pričara pisec čitatelju pred očmi bivšo SLS kot nacionalno stranko, katere delovanje je imelo edini namen, zblizati Slovence z ostalimi Jugoslovci. Dr. Sušteršič, znani mogočni voditelj takratne klerikalne stranke, je po trditvi »Samoupravinega« pisca »kraljevi namestnik«, čeprav o tem pri nas ni nikomur nič neznanega. Zdi se, kakor da se pisec članka norčuje iz vse naše javnosti, ko piše, da so pod »kraljevim namestnikom« Sušteršičem Slovenci postali gospodje na svojih tleh.

Kakor je pisec s potvorbo resnice dr. Zerjava in dr. Kramerja prilepil v dobi, ko sta v resnici bila še študenta, vlogo, ki jo nikoli nista igrala, tako ju je na drugi strani popolnoma zamolčal v dobi ko sta res že vplivno posegala v politično dogajanje. Pri razpravljanju o majniški deklaraciji leta 1917, namreč popolnoma zamolčal njuni imeni, čeprav je zgodovinska resnica, da sta bila ravno ona dva glavna motorja za ono historično izjavo. Ako bi bilo po njunem, bi majniška deklaracija ne imela madeža znanega habsburškega okvira, ki ga je takratna SLS na vsak način hotela imeti, da se zavaruje na vse strani. Zato je več ko smečna trditve »Samouprave«, da so voditelji takratne SLS pridobivali za misel samostojne jugoslovenske države hrvatske in srbske stranke. Če je bilo treba koga pridobivati, je bila to takratna SLS, ki se je končno morala vdati pritisku slovenske javnosti. Bila je prisiljena k jugoslovenski orientaciji, da pa bi bila kdaj glavna ali celo izključna »ostielcija« te misli, tega člankarju »Samouprave« menda ne bo nihče verjel.

Prijateljsko svetujemo »Samoupravi«, ki hoče kot službeno glasilo vladajoče stranke vendar biti seriozen list, naj bo malo bolj previdna in kritična pri obravnavi slovenskih razmer v sedanjosti in prošlosti.

Uredba o minimalnih mezdah

Beograd, 29. decembra. AA. Danes ob 10. do 13. ure vršila pod predsedstvom finančnega ministra Dušana Letice seja gospodarsko-finančnega odbora ministrov. Razpravljali so o predlogu uredbe o minimalnih delavskih mezdah. Prihodnja seja bo jutri. Na njej bodo nadaljevali razpravo o tej uredbi.

Spor v zagrebski zbornici za TOI

Včeraj je bila plenarna seja Zbornica za trgovino in industrijo v Zagrebu, kjer je prišlo do spora in je bila seja prekinjena zaradi eksodusu industrijev. Občni zbor se je pričel ob pol 11. pod vodstvom predsednika zbornice dr. Krasnika, ki je v svojem poročilu med drugim sporočil, da je bil za predsednika zbornice dr. Krasnika, ki je v svojem poročilu med drugim sporočil, da je bil za predsednika zbornice znani industrijec Milan Prpić, ker je dosedanji predsednik Leonardo Grivić podal ostavko. Sledila je razprava o proračunu zbornice, ki predvideva 3'200.000 Din izdatkov. Ob prisotnosti 41 članov zbornice je bil proračun sprejet s 25 glasovi. Naknadno je nameraval govoriti o proračunu predsednik industrijskega odsega g. Prpić, ki mu pa predsednik ni hotel dati besede, češ da je proračun že sprejet. Sprito tega je Prpić pozval vse člane industrijskega odsega naj zapuste dvorano, kar se je tudi zgodilo. Tedaj je moral dr. Krasnika prekiniti sejo, ker ni bila več sklepna.

lo tudi par odstavkov, ki so bili naperjeni proti nemškemu narodnemu socializmu. Nemška vlada si je zato prizadevala, da bi dosegla ali črtanje ali vsaj omiljenje teh odlokov. Posredoval je papeški nuncij v Berlinu, vendar pa ni mogel doseči, da bi Vatikan ustregel berlinski želji.

V odgovor je nemško notranje ministrstvo vsem nemškim radijskim oddajnim postajam prepovedalo prenos papeževga govora in obenem zagrozilo z ostro kaznijo vsakemu, ki bi z zvonicnikom omogočil večjemu krogu Nemcev poslušanje tega govora. Ukrep nemške vlade je izzval v Vatikanu precejšnje nezadovoljstvo, ker vidijo v njem novo kršenje konkordata.

Spor, ki je nastal na večerašnji seji zagrebske zbornice ima zanimivo ozadje. Finančno ministrstvo je v zadnjem času poslalo svojo komisijo na področje zagrebske zbornice, da pregleda delovanje industrijev. Komisija je ugotovila več prekrškov zakonov in uredb ter je zaradi tega tudi kaznovala celo vrsto industrijcev, 7 odstotkov plačilnih kazni je odpadlo na zbornico. Zbornica je prejela 940.000 Din, ki jih je v proračunu določila za rezervni fond. Industrijev pa so se postavili na stališče, da izhaja ta denar prav za prav od njih in da bi morali oni s njim razpolagati. Zaradi številnih kazni so se pritožili in je šele vprašanje ali bo ostal ves ta denar v zbornici. Zbornica naj bi po njihovem mnenju razpolagala s tem zneskom le po pristanku industrijskega odseka. Zahteva industrijev pa ni v skladu s statuti zbornice in zato ni mogla biti sprejeta.

Spor, ki je nastal na večerašnji seji zagrebske zbornice ima zanimivo ozadje. Finančno ministrstvo je v zadnjem času poslalo svojo komisijo na področje zagrebske zbornice, da pregleda delovanje industrijev. Komisija je ugotovila več prekrškov zakonov in uredb ter je zaradi tega tudi kaznovala celo vrsto industrijcev, 7 odstotkov plačilnih kazni je odpadlo na zbornico. Zbornica je prejela 940.000 Din, ki jih je v proračunu določila za rezervni fond. Industrijev pa so se postavili na stališče, da izhaja ta denar prav za prav od njih in da bi morali oni s njim razpolagati. Zaradi številnih kazni so se pritožili in je šele vprašanje ali bo ostal ves ta denar v zbornici. Zbornica naj bi po njihovem mnenju razpolagala s tem zneskom le po pristanku industrijskega odseka. Zahteva industrijev pa ni v skladu s statuti zbornice in zato ni mogla biti sprejeta.

Poneverbe na sodišču v Novem Sadu

Novi Sad, 29. decembra. p. Dne 2. avgusta je bil aretirán raziser okrožnega sodišča Miloš Stojanović. Danes se je pričel proti njemu pred okrožnim sodiščem proces. Obtožen je 283 kaznivih dejanj, utaj, poneverb in drugih, ki jih je izvršil v službi od 1. 1935. do suspenziranja. Skoda, ki jo je povzročil, znaša približno milijon Din. Stojanović je pri okrožnem sodišču vodil depozice in sploh blagajniške posle. Denar je nepačno vključeval ali da kakor drugače poneveril. Preden je bil aretirán, je skušal izvršiti samomor, kar pa so mu preprečili. Nato je simuliral duševno bolezen, v duševni bolnici v Beogradu pa so doznali, da je zdrav. Za proces vlada v Novem Sadu veliko zanimanja.

Premestitev

Beograd, 29. decembra. p. Katastrski geometer Leopold Armić je premeščen iz Murske Sobote v Lendavo.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo hladno, jasno vreme z jutranjimi megli in dolinam in kotlinah. V zapadnih krajih pričakujejo nekaj pooblačitve ter se bo tudi temperatura nekoliko dvignila. Zagrebška: Stalno, ponekod megleno, v ostalem jasno in zmerno hladno vreme. Dunajska: Polagoma prehod v toplejše zapadno vreme.

Naši kraji in ljudje

Jubilej uglednega tehnika

Ljubljana, 29. decembra. V nedeljo je skromno, kakor je dolga leta deloval in se ustvil med najuglednejše slovenske tehnike, praznoval svojo 70-letnico upokojeni generalni inšpektor voda g. inž. Ivan Sbrizaj. Slavljenec se je rodil v Senožečah na Krasi in tam dovršil ljudsko šolo. Pri sprejemnem izpitu v Ljubljansko realko je padel, ker ni znal nemščine, ravnatelj realke Junowicz pa ga je vseno sprejel, češ: Naj pride poleg 70 »trotlav« iz pizpita se enaindesemdeseti »trotl« brez izpita v realko. Ravnatelj je imel dober nos, zakaj sprejeti dijak tudi brez nemščine zavodu ni delal sramote. Od tretjega razreda naprej je bil vedno odličnjak. Vojake je odslužil v Zagrebu, potem pa je studiral gradbeno tehniko na Dunaju, kjer je bil tudi asistent za geodezijo. Nekaj mesecev je služboval pri dunajškem magistratu, potem pa je dobil povabilo v službo pri magistratu v Ljubljani. Povabilu se je odzval, pozneje pa je sprejel službo pri kranjskem deželnem odboru. Ob prevratu je bil sprejet v državno službo ter leta 1920 imenovan za šefa generalne inspekcije voda v Ljubljani, pozneje pa za generalnega inšpektorja. Po ukinitvi urada je bil premečen v ministrstvo, potem pa so ga na lastno željo pustili v Ljubljani pod imenom vršilca dolžnosti šefa vodne službe, ker je za šefa te službe imel previsok čin. V pokoj je stopil po lastni želji leta 1930, je pa bil še honorarno nastavljen pri regulaciji Ljubljane. Od mladih let je bil dober sodelavec raznih tehniških strokovnih listov, vneto se je udeleževal pri Slovenskem planinskem društvu, dolga leta je bil predsednik odbora za osuševanje ljubljanskega barja, po upokojitvi pa nekaj časa predsednik muzejskega društva. Največ se je udeleževal pri vodnih zgradbah: pred vojno pri vodovodih v Kranju, Radovljici, St. Petru na Krasi, Postojni, itd., posebno zaslužno pa je njegovo delo pri regulaciji Gruberjevega prekopa in Ljubljane. Odlikovan je bil z redom sv. Save III. in IV. stopnje. Svoji stroki in delu je posvetil vse svoje življenje in zdaj, ko uživa zasluženi pokoj, so uspehi njegovega požrtvovalnega dela njegovo največje zadoščenje. Naj bi svoj pokoj užival, srečen in zadovoljen, do skrajnih mej človeške dobi!

Pri lenivosti črevesja, črevesnem kašlju, obolenju danke, odstrani naravna »Franz-Josefova« grenčica zapeko dolfove vode odlično regulira funkcije njihov organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba »Franz-Josefova« črevesja.

Razpad zgodovinske hiše v Zemunu

Zemum, 29. decembra. Na Brankovem trgu stoji stara prtilična hiša, ki je že tako pokodovana, da jo bo treba menda porušiti. To je Kuzmanovičeva hiša in stari prebivalci Zemuna obžalujejo njeno propadanje, ker so s hišo zvezani dragoceni spomini in tudi zgodovinski dogodki. V tej hiši je živel in umrla mati pesnika Radičevića. V njej pa je prebival kot pregnanec podružno leto tudi pokojni Nikola Pašić Polg Kuzmanovičeve hiše je bila nekdanja prva zemunska tiskarna, lasti Miloša Grabovačkera, ki je bil znan pod vzdevkom »Srbina«. Tiskarna je igrala važno ulogo v borbi, ki jo je vodila nekdanja srbska radikalna stranka proti Obrenovičevemu režimu. V njej so se skrivaj tiskali strankini proglašji, kar je bilo zelo težko in nevarno, zakaj srbska policija je imela zveze z zemunsko policijo, ki je posebno pazila na Miloša »Srbina« in na njegovo početje. V tiskarni pa so bili vendarle tiskani letaki ter srečno spet z velikimi težavami preneseni v Srbijo. Po uporu proti Obrenovičevemu režimu, po takozvani zaječarski buni je Pašić pribežal v Zemum in zglasil se je pri tiskarnarju Milošu, ki mu je preskrbel skrivališče v Kuzmanovičevi hiši. Beograjska policija je domnevala, da se Pašić skriva v Zemumu. Stopila je v stike z zemunsko policijo, a vse iskanje je bilo brezuspešno. Pašić je bil tako dobro skrit v Kuzmanovičevi hiši, da ga niso mogli najti. S seboj je prinesel

tudi mnogo spisov. Po njegovem naročilu je tiskar Miloš tiskal razne letake za Srbijo, a vse je bilo skrito tako temeljito, da tudi nočne preiskave niso spravile ničesar na dan. Svoje spise je skrivaj Pašić v dimniku svojega skrivališča. Vse to skrivanje v dobi poldruga leta

pa bo ocelo večna skrivnost. Pašić o vsem tem ni ničesar povedal ali zapisal, njegov zaupnik Miloš Grabovački pa je tudi že davno mrtev. Dočakal je še svetovno vojno, vsa vojna leta je bil interniran, po osvoboditvi pa je umrl pri svoji hčerki, ki je dobila službo v občinski ubožnici.

Ljubljana pije „električno“ vodo Elektrifikacija ljubljanskega mestnega vodovoda v Klečah — Parni stroji izven obrata

Ljubljana, 29. decembra. V mestnem vodovodu v Klečah mirujejo stroji, utihnili je zamoklo bobnenje, ki je spremljal obrat naprav, ki so črpale vodo za ljubljanski vodovod. Ali so se stroji pokvarili, ali pa se vrši splošno čiščenje, tako se vprašujejo ljudje, ki pridejo mimo mestnega vodovoda ter opazijo popoln mir v strojni. Kako pa, da je kljub temu naše mestno preskrbljeno z vodo in da kljub prenehanju obrata v strojni še ni nobenih pritožb zaradi pomanjkanja vode? Da pojasnimo to zagonetko, je najbolje, da pričnemo ab ovo. Pred približno 46 leti, ali točno 29. junija 1890 je ljubljanska mestna občina stavila v obrat mestni vodovod v Klečah. Takrat je županov v Ljubljani Peter Graselli, načelnik vodovodnega oddelka pa je bil poznejši župan in sedanjí senator Ivan Hribar. Od početka je obratoval parni stroj tvrdke Andritz iz Graeca z učinkom 60 konjskih sil. To je zadostovalo do leta 1892, ko je bilo treba nabaviti še en sličen stroj za 60 konjskih sil. Leta 1910 se je izkazalo, da tudi ta dva stroja ne zadostujeta več ter se je nabavil tretji stroj iste tvrdke za 120 konjskih sil. Že leta 1928 je bilo treba naročiti četrty stroj iste velikosti. V zadnjem času pa se je izkazalo, da sta prva dva parna stroja postala za obrat neekonomična ter je bilo treba misliti na nabavo moderne črpalne naprave, in sicer ne več parnih strojev, temveč centrifugalne črpalke z elektromotorskim pogonom. Malo pred letošnjim božičem t. j. 20. decembra je v ljubljanskem vodovodu v Klečah pričela obratovati nova črpalna naprava. Nova črpalna je montirana na dnu starega vodnjaka iz katerega sta bili odstranjeni dve stari parni črpalki, ki v zadnjem času nista obra-

tovali. Vodnjak je bil ob tej priliki poglobljen za dva metra, tako da more nova črpalna črpati tudi pri najnižjem vodostaju. V vodnjaku je postavljena centrifugalna črpalna tvrdke Sulzer, Winterthur v Švici, ki jo žene elektromotor tvrdke Brown Boveri, dobavljen po Jugosl. elektr. Brown Boveri, podružnica Ljubljana, kot glavnem dobavitelju. Elektromotor, ki je direktno spojen s črpalno, ima učinek 310 konjskih sil in je priključen naravnost na omrežje visoke napetosti 6000 volt. Črpalna ima maksimalno kapaciteto 18.000 kubičnih metrov na dan pri nepretrganem obratovanju ter v glavnem zadostuje za preskrbo mesta Ljubljane in okolice z vodo. Edino v dnevih, ko bi poraba vode presegala to količino, kar se zgodi poleti večkrat, bo morala obratovati še druga črpalna enakega ali pa nekoliko manjšega učinka, ki bo obenem služila za rezervno.

Razen glavne črpalke in pogonskega motorja je bila montirana tudi mala zračna črpalna, ki skrbi avtomatično za potrebni vakuum v sesalnih cevodvih. Vsi potrebni merilni instrumenti so montirani na stikalni plošči v strojnici, tako da je vsak čas mogoča kontrola pravilnega obratovanja črpalke in pogonskega motorja.

Zanimivo je primerjati teži parnih strojev z modernimi centrifugalnimi črpalkami na električni pogon. Parni stroj s črpalno za 120 konjskih sil, kakršen je montiran v Klečah, tehta približno 50.000 kg dočim tehta centrifugalna črpalna s pogonskim motorjem od 310 konjskih sil ter z vsemi potrebnimi deli samo približno 6000 kg. Stari parni stroji so obratovali a 50 obrati na minuto, nova centrifugalna črpalna pa s 1450 obrati na minuto.

Barometer krize — mestna zastavljalnica Zavod, ki mu edinemu v času bede rase promet — V 27 letih je izdal nad 110 milijonov posojila

Ljubljana, 29. decembra. Zastavljalnica so po vseh večjih mestih tiste ustanove, ki predstavljajo enega najbolj zanesljivih in najbolj zanimivih barometrov gospodarskega prometa in socialnega položaja ljudi. Človek ki je prišel v denaino zadrego od danes do jutri, pa ima pri sebi ali v hiši kakršnokoli reč, ki bi utegnila imeti neko gnotno ceno na življenjskem trgu, ima vsak hip, to se pravi, ves čas uradnih ur to najprikladnejšo, da ne rečemo ravno najlažjo pot pred seboj, da poteka na vratih mestne zastavljalnice in se preko puita pogodi za majhen kratkoročni kredit. Tisti, ki so že imeli kdaj z zastavljalnico opravka in so nazadnje morali zabredli v tolikšno težavo, da so jim na dražbah za smešno ceno prodajali njihove zapadle dragocenosti, se sicer ne morejo iznebiti občutka, kakor da so te ustanove židovske menjalnice, ki jim prihaja človek v klešče samo zato da izžmejo iz njega poslednje, kar jim je od vse njihove bede še preostalo. A tujec v Jeruzalemu, ki je na primer na sveti dan ostal brez gotovine, čeprav nosi zlato uro na verižici, bi vam vedel kaj več povedati o tem, ali po večjih mesih — in tudi v Ljubljani — v resnici obstoje takšne menjalnice, ki dajejo denar na dragoceno blago in za to »dobroto« izterjajo nezalislano oderniške obresti. Tako se je neke mu popotniku skozi Ljubljano primerilo letošnje božične praznike, da je ostal brez pare, pa je v nekem hotelu pri nekem zaprosil tri kovače kredita za en dan. Kot garancijo je položil zlato uro, a ko jo je prišel dvignat in poravnat račun in je iz lastne pobude primaknil dolgo dvajset di-

narjev obresti, se je izposojevalcu zdelo to daleč pod tarifo. Če imamo takšnele prijetljaje v mislih, bomo res lahko rekli, da mestna zastavljalnica ni le gospodarsko, temveč predvsem humanitarno podjetje, ki mimo tega, da nudí siromašnim prebivalcem v nujnih stiskah hitro pomoč, izročča vse prebitke svojega prometa mestnemu ubožnemu zakladu. Letos poteka 27 let, odkar je bila mestna zastavljalnica ustanovljena, in od takrat do konec lanskega leta je slo mimo njenih pulov 869.000 strank, ki so prejele na zastavljene predmete nad 110 milijonov posojila. Do izbraha svetovne vojne je imel zavod precej skromen promet in tedaj je prihajalo zastavljati komaj po kakšnih 20 do 30 ljudi na dan. Po vojni pa se je njegovo poslovanje nesorazmerno razraslo in danes gre mimo blagajne in cenilca sleherni dan do 180 ljudi, v dnevih, ko se približa dražba in je treba hiteti z reševanjem, pa tudi do 400 in blagajna izplača po 9.000 do 36.000 Din posojila na dan. Največ klientov se rekrutira iz nižjih in srednjih slojev ljubljanskega prebivalstva, ki so prišli v zadrego zaradi kakšnih treh kovačev ali kvečjemu stotaka. V zastavo prinašajo ljudje vsake vrste reči pogostokrat tudi predmete, ki jih zastavljalnica vobče ne sprejema, in potem razočarani odhajajo praznih rok. Tako odklanja zavod predvsem pokvarljive predmete, a če jih že sprejema, ne prevzema nikakega jamstva. V poletnih mesecih se ljudje pogostokrat ozlašajo s kožuh, ki pa so v precejšnji nevarnosti, kar se tiče naslitive mrčesa, in zato kožuh v zastavljalnici ne gredo v denar. Vešnih prinese kdo tudi kos pohištva, a ker bi bilo

treba za obrambo takšnih reči naravnost ogromnega prostora — saj ne more biti dvoma, da bi se v Ljubljani našli tudi ljudje, ki bi šli zastavljati posteljo izpod sebe — tudi za pohištvo ne štejejo grošev.

Vsak mesec po dvakrat, 6. in 12. dne — prvič za zlatino in srebrnino, drugič pa za perilo, obleke, razne stroje, koleša itd. — se vrše v zastavljalnici javne dražbe za vse one predmete, ki jih lastniki od zapadlosti niso rešili ali niso vsaj podaljšali njih zastavnega roka. Po navadi pride kakšnih 200 predmetov mesečno na dražbo in med temi je kakšnih 80 kosov dragocenost, ostalo pa druge praktične potrebščine. Nadvse zanimivo je, da so rjube ter ženske in moško perilo tiste reči, ki najbolj pogostokrat zapadajo in prihajajo na prodaj, a razen koleš, šivalnih, pisalnih strojev, čevljev itd., prihajajo na dražbo največkrat luksuzni predmeti takšne vrste kakor so kukala, goali, fotografski aparati itd. Kako je po vojni naraščal ta trg, nam najbolj nazorno pokažejo naslednje številke:

Prodanih je bilo v letih:

1922.	441 strankam za 108.000 Din
1925.	1150 » » 236.500 »
1929.	2069 » » 226.000 »
1932.	1854 » » 270.000 »
1936.	1551 » » 269.000 »

Kakor je razvidno iz teh števil, se je število predmetov, ki prihajajo na dražbo, v zadnjih letih dobloro povečalo, obenem pa se je povišal tudi doseženi izkupiček, kar pomeni, da zanimanje za te dražbe med občinstvom vzdržema narašča.

V enakem sorazmerju pa narašča tudi promet sam. Tako je na primer zastavilo v letih:

1922.	16.205 strank za 2.400.000
1930.	16.730 » » 3.200.000
1933.	19.666 » » 3.450.000
1936.	21.742 » » 3.600.000

Denarni promet, ki je leta 1922. znašal v celoti še komaj 3 in tri četrt milijona dinarjev in ki je leta 1930. dosegel že skoraj enkrat tolikšno vsoto, je po računih ob zaključku leta znesel letos nad 8 milijonov Din. Za ta promet ima zastavljalnica pri Mestni hranilnici najeto glavnico v iznosu 863.000 Din, na raznih plačilih in posojilih pa je mestni občini dolžna še nekaj nad 760.000 Din. Ko dražbeni prebitki po preteku treh let zapadejo, se odvedejo ubožnemu zakladu. Leta 1922. je mestna zastavljalnica izplačala na ta račun še komaj 2756 Din, letos pa je vsota presegla 30.000 Din. Promet pa še vedno narašča in se je nasproti lanskemu letu tako povečal, da je letos zastavilo 1537 strank več in je bilo izplačane za 174.000 Din več posojila kakor lani. Pred kratkim je upravni odbor zavoda soglasno sklenil, da se zniža obrestna mera za 4% — že pred dvema letoma je banka uprava znižala tudi manipulačjsko pristojbino od 5 na 2% — kar bodo vsi klienti te popularne ustanove brez dvoma z veseljem vzeli na znanje.

70 letnica vzornega gospodarja

Rečica ob Savinji, 29. decembra. V lepi Gornji Savinjski dolini je ob f. žiču, kjer cesta zavije proti Rečici, pri žanci Ranekarjeva domačija, na kateri že dolga desetletja gledno gospodarji po vsem srezu znani ugledni posestnik in lesni trgovec g. Ivan Matek, ki pravkar nalaga 70 let na svoja ramena. Po rodu iz bogate Markove hiše v Vologu pri Šmartnem ob Dreti je prepustil domače posestvo mlajšemu bratu, sam pa je prejel od očeta sedanje posestvo, na katerem že prebiva od 14. leta. Kot nadarjen mladenič se je izučil obrti v domačem mlinu in žagi ter bil od mladih nog zmerom neumorno delaven. Rečemo lahko, da njegovo življenje ni bilo nikdar praznik. Pridnost in varčnost sta mu smernici v vsem življenju. V dobi pred vojno je kupil Tosnikovo posestvo in nekoliko pozneje se Lesjako v Dobrovljah in Kovačevo v Pustem polju. Čeprav štirikratni posestnik se ni izogibal dela. Med vojno je kot kaplar služil v Ptuj pri pionirjih skupno s sinom. Po vojni je zgradil še opekarno in je z opeko zalagal skoro ves srez. Na domačem posestvu je sezidal kovačnico, a najbolj se je posvečal lesni trgovini. Neumorna delavnost, odkritosrčnost in poštenost so poteze njegovega značaja. Bil je zmerom naprednega in nacionalnega mišljenja in ni nikdar klonil pred napada-

Objava!
Tvrška »BIBER-WERKE« industrija katrana d. d. ki izdeluje tudi »Biber« material za izolacijo, ki predstavlja svetovno znanstvo proti vodi iz temelja, vlage in salitre, pretvori svojo dosedanja reprezentanco v Beogradu v nacionalno-jugoslavensko tvrdko s sedežem v Beogradu ter se bo izdelovanje vršilo v Jugoslaviji. — Tvrška, ki se bo ustanovila, bo pod novim strokovnim vodstvom in reorganizacijo. Zaradi tega se naprošajo vse one tvrdke, ki spadajo v gradbeno stroko (prodajalci stavbenega lesa, materiala za graditev, železa, barv itd.) in ki imajo interes za rajonsko prodajo izdelkov »BIBER-WERKE«, da čim prej pošljejo svoje naslove: Reprezentaciji »BIBER-WERKE« industrija katrana a. d. — BEograd, Karadjordjeva ul. 27.

jočimi nasprotniki. Bil je med ustanovitelji Kmetске zadruge, Ljudske hranilnice in posojilnice na Rečici, večkrat občinski odbornik in član Sokola. Za časa županovanja so mu celo nasprotniki priznavali: »Ranekar zna sebi in zato tudi občini dobro gospodariti.«

Za življenjsko družico si je bil izbral Marijo iz ugledne Krančičeve rodbine v Trnovcu, ki mu zvesto stoji ob strani že 45 let. Enako marljivo, zabavna in gostoljubna mu je znala olajšati marsikatero uro skrbi. Skupaj sta delala in skupaj stediła, da sta se povzpela do sedanjega blagostanja. V narodnem duhu sta vzgojila tudi svoje sinove in hčere. K 70-letnici želimo jubilarntu in njegovi življenjski družici še vrsto let zdravja in sreče!

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Kolacio (Schubert)

Drevi bomo čuli v ljubljanski operi prvo reprizo Berthejeve spevoigrice »Pri treh mladencih«, ki je bila že na premieri sprejeta s toplim priznanjem. To delo je poznano po vsem muzikalnem svetu in vsebuje prekrasne pesmi dunajskega klasika Franca Schu-

berta. Njegove kompozicije so postale skoro himne vseh ljubiteljev ljubkih melodij. Veebina spevoigrice »Pri treh mladencih« se naslanja na dokaj resničen doživljaj Schuberta samega, ki ga v zasedbi ljubljanske opere kreira odlični baritonist g. Aleksander Kolacio, njegovo »soigralko« Hannerle pa prikljubena primadona ga. Zlata Gjun-gjenčeva. Predstavo vodi dirigent g. Vinko Šuštaršič, ki sje s svoim dosedanjim delovanjem pridobil mnogo simpatij.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE
CELJE LJUBLJANA MARIBOR
OBRESTNA MERA ZA VLOGE ZNASA

do 5%

ZA VLOGE IN OBRESTI J A M Č I
DRAVSKA BANOVINA Z VSEM
SVOJIM PREMOZENJEM IN VSO
SVOJO DAVČNO MOCJO.

Primer avstrijske vojne justice Kako je bil poslanec Grafenauer obsojen na 5 let

Koroškega junaka in mučenika Franceta Grafenauerja smo se spominjali 13. t. m. ob obletnici njegove smrti ter že takrat na kratko opisali, kako je tepel kot žrtev avstrijske vojne justice. Zdaj objavljamo podatke o tem iz originalnih sodnih aktov. To je potrebno, zakaj čas hiti, ljudje so pozabljivi in težko je danes mladim, v svobodni rojenim ljudem dopovedati, kak strašen polip je bila Avstrija in kako krvava in podla je bila njena vojna justica. Državni gozdar Edvard Kuhn na Brdu, ustanovitelj Südmärke v tem kraju, je ova dil v septembru 1915 na orožniški postaji v Smohorju Grafenauerja, češ, da je ta že v juniju 1915 v neki gostilni v Gorihach gostilničarki rekli: »Stavim, da bodo Rusi zmagali!« Na to ovadbo so detektivji špiónažnega oddelka 10. armijske komande v Beljaku uvedli poizvedbe in zaslišali Kuhna, ki je tedaj izpovedal še druge izmišljene obdolžitve proti Grafenauerju, vendar Grafenauerja se niso aretirali. Za to je bilo treba inscenirati čimveč ovadb proti njemu. Ker je bil tedanjí starešina okrajnega sodišča v Smohorju poštenjak in je tudi dobro poznal Kuhново moralno kvalifikacijo, tako da ni bilo dvoma, da bi bil Kuhnov denunciacije odločno zavrnil, je Kuhn podal ustno ovadbo bivšemu sodnemu slugi Smohorskega okrajnega sodišča

Franču Laknerju, ki je tedaj služil kot pomožni orožnik pri orožniški postaji v Smohorju. Le-ta je poskrbel, da je prišel ta ponovni »obtežitni« material v roke pristojnih gospodov pri 10. armijski komandi v Beljaku. — Dne 14. marca 1916 so Grafenauerja na domu v Mostah aretirali. Sivolasega poslanca so peljali uklenjenega v eno uro oddaljeni Smohor. Kuhn in njegovi pajdaši so napadli med potjo Grafenauerja in ga opljuvali. Opljuvali so celo vagon, v katerem se je vozil v beljaške zapore. Prvotno so hoteli Grafenauerja postaviti pred preko sodišče, vendar so temu nasprotovali preveliki formalni ozi. Ni dvoma, da bi bil Grafenauer, če bi se bilo to njegovim nasprotnikom posrečilo, obsojen po prekem sodu na smrt. Grafenauerja bi moralo praviloma soditi domobransko divizijsko sodišče. Proti sodbi tega sodišča bi bil imel Grafenauer pravico do pritožbe na vrhovno vojaško sodišče in pravico vzkliza zoper previsoko odmerjeno kazen. Da so to preprečili, so postavili Grafenauerja pred nekompetentno vojno sodišče 10. armijske komande, ki je zasedala dne 26. maja 1916 v Smohorju. Proti sodbam tega sodišča, ki je poslovalo v vojnem področju tik za italijansko fronto, ni bila dopustna ne ničnostna pritožba, ne vzkliz. Kot sodniki pri tej razpravi so fungirali znani sovražniki Slovanov: Predsednik major Rudolf Wango, vodja razprave major-

avditor Johan Seeliger, prisednik major Josef Schöch, stotnik Josef Fröhlich in ritmojster Franc grof Geschi od 5. domobranskega polka; kot obtožitelj je fungiral nadporočnik-avditor dr. Arthur Wolff; branil pa je obtožena odvetnik dr. Vladislav Pegan iz Ljubljane. Razprava je trajala 7 ur. Kolovodja denuncijantov Kuhn je s svojimi pomagači in prijatelji ves čas čakal na hodniku prepričan, da bo Grafenauer obsojen vsaj na dosmrtno ječo. Vsa strta in boleha je sedela pred razpravno dvorano Grafenauerjeva žena Alojzija, molila in vzdihovala. A zaman je čakala pravice za svojega moža. Sodba vojaškega sodišča se je glasila v izveščku — takole:

France Grafenauer je kriv,

a) da je v letu 1915. v ne natančneje ugotovljenih dnevih opetovano v gostilni Lederiča na Dulah, torej javno, Josipu Lederiču izjavil, da je Rusija velika sila in da ima več žita. Ni sicer naravnost rekel, da bodo Rusi zmagali, vendar je tako govoril, da je imenovana priča, ki sicer izjave doslovno ne more ponoviti, dobila vtis, da bi bilo Grafenauerju ljubše, če bi zmagala Rusija;

b) in c)... tu sledita še dve točki, češ, da je Grafenauer nedoločeno dne Mariji Pippovi rekel, da njen brat ni mrtev, temveč da je bil pameten človek in da je pobegnil in da bi bil neumen, če bi se zopet vrnil; ter da je v gostilni Lederičevi menil, da nič ne de, če ima kako domače dekle Rus, naj ga le ima, če je fant čeden in če ga ima rada.

S takim dejanjem — tako stoji v sodbi — je Grafenauer zagrešil hudodelstvo veleizdaje in se zato obsoja na pet let težke ječe, poostrene vsak mesec s 24-urnim zaporom v samotni celici. Od obtožbe, da bi bil v letu 1915 v gostilni v Gorihach izjavil, da »stavi, da bodo Rusi zmagali« pa je bil oproščen, ker so odpovedale Kuhnovne priče. Tudi laik mora priznati, da je bila ta sodba pravi justični skandal. Stavke, ki ga sodba navaja pod a), da je Rusija velika sila in da ima več žita, se je kvalificiral kot veleizdaja, čeprav sodišče ni moglo ugotoviti niti, kedaj je bil izrečen, niti, kako se je točno glasilo. Vojaško sodišču je zadostovalo, da je edina priča dobila vtis, da je obtoženec želel, da bi Rusija zmagala. Glede primera pod b) je sodišče odklonilo zasliševanje dveh navzočnih prič, župnika Šturma in njegove sestre, ker se je balo, da bi ti dve priči ne razkrinkali vse podlosti denuncianta Kuhna in Pippove, ki je bila njegovo slepo orodje. A ta proces je poln še vse drugih juridičnih pikantnosti. Tako stoji v razlogih sodbe, da so »glavni dokaz za Grafenauerjevo krivdo izpovedbe dvanajstih prič iz l. 1888 v procesu zoper njegovega očeta.« Te priče so tedaj, ko sta bila zaprta oba Grafenauerja, oče Jožef in sin France, izpovedale, da je bil Jožef Grafenauer (torej Francetov oče) »fanatiziran rusofil.« Čudna pota ces. in kr. avstrijske krave vojne justice: L. 1888 ti dokazi niso niti zadostovali, da bi se naperila obtožba proti Francetu Grafenauerju, a 28 let pozneje iz-

koplje vojaško sodišče akte iz arhivov in utemelji z njimi svoj krivdorek. — Med razlogi za visoko odmero kazni stoji famozni stavek: »Kot najtežjo obtežilno okolnost je vojno sodišče upoštevalo visoko tudi na razpravi očitovano inteligenco obtoženčev.« Ta obsodba je postala pravomočna, čim jo je oberkvartirnojster 10. armijske komande potrdil, kar se je zgodilo 2. junija 1916. Grafenauerja so odvedli v kaznilnico v Möllersdorf na Doljnem Avstrijskem. Z obsodbo je Grafenauer izgubil poslanski mandat v državnem in deželnem zboru. Od tedaj koroški Slovenci niso imeli več svojega zastopnika v dunajskem parlamentu. 16 mesecev je predsedel Grafenauer v Möllersdorfu, kjer sta mu drugovala češka politika dr. Kramář in dr. Rašín. Nastanjen je bil v takozvanem oddelku za pse »Hundeabteilung«, to je v prostorih, ki so za časa Marije Terezije služili za hleve za lovske pse. Splošna amnestija je končno tudi Grafenauerja odprla vrata möllersdorfske kaznilnice. A koroški odpadniki tudi sedaj niso mirovali. Koroški poslanec Dobernig je v dunajskem parlamentu kritiziral amnestijski ukaz, pri čemer je očitno meril na Grafenauerja in druge koroške amnestirance. Od maloštevilnih poštenih Nemcev je čestitil Grafenauerju na povratku v domovino samo koroški državni poslanec Wallner, ki mu je pisal: »Das war ein Hurenjustiz, was man mit Ihnen getrieben hat!« (To, kakor so z Vami ravnali, to je bila vlačugarska justica.)

MARLENE DIETRICH
HREPENENJE
 Kot partner GARY COOPER

v svojem najnovejšem in najlepšem filmu s katerim je preokrenila vse svoje prejšnje kreacije!
 Zabavna vsebina, krasne toalete, lepi prirodni posnetki
 Ljubavne pustolovštine lepe žene!
 Jutri v Elitnem kinu MATICI

Domače vesti

Škoda, da ni več režima JNS

V zvezi z uredbo o likvidaciji kmečkih dolgov je bila v Ljubljani ustanovljena podružnica Privilegirane agrarne banke. Zgodilo se je to pred dobrim mesecem dni. Pred nam je leži dopis ljubljanske podružnice, ki ima natisnjeno naslednjo oznabo firme: »Privilegirana agrarna banka a. d. Filijala v Ljubljani.« Opozarjamo se enkrat, da je podružnica osnovana šele nekaj dni pred Božičem in da torej tudi tiskovine niso starejše.

Ljubljansko opoldansko glasilo JRZ, »Slovenski dom«, se upravičeno pritožuje nad novo centralistično in po nobenem stvarnem razlogu utemeljeno odredbo prometnega ministrstva. Po tej odredbi bo smel v bodoče izdajati vozne rede za uradno in zasebno uporabo samo prometni oddelek generalne direkcije državnih železnic. Vse druge koncesije so razveljavljene in uradnikom prometnih ustanov je strogo prepovedano na kakršnokoli način sodelovati pri izdajanju neuradnih vozništev. »Slovenski dom« se boji, da bodo uradni vozni redi manj praktično sestavljeni, kakor so naši domači vozni redi, ki so zlasti v Sloveniji tako priljubljeni, in pa da bodo natisnjeni »izključno v srbsčini in najbrž tudi v cirilici. Po vsem tem se listu zdi ta uredba »nerazumljiva«.

Res škoda, da ni več režima JNS! Potem bi stvari, kakršni sta srbohrvatska firma na tiskovini ljubljanske podružnice Privilegirane agrarne banke in pa omenjena odredba prometnega ministrstva ne bile več samo »nerazumljive«, marveč vse kaj hujšega. In nič bi ne bilo treba iskati krivca, ker bi bila pač vsega kriva ta nesrečna JNS. Kdo pa je kriv danes?

Čena in grlo so pozna po katerih prihajajo klice bolezni v našo dežo. Od nazajnjive bolezni grla in vratu...
 D. A. Wanders D.D. Anacot
 D. A. Wanders D.D. Anacot
 D. A. Wanders D.D. Anacot

Volitve v Zdrženju rezervnih oficirjev. Zdrženje rezervnih oficirjev in bojovnikov je leta 1933 dobilo komisarja, v ponedeljek pa je bil v Beogradu izredni občni zbor delegatov krajevnih organizacij združenja. Izredni občni zbor je sklical komisar zbiranja. Radivoje Jovanović, inspektor ministrstva notranjih zadev, z namenom, da bi združenje dobilo legalno upravo. Izrednega občnega zbora se je poleg delegatov združenja iz vse države udeležili tudi zastopnik vojnega ministrstva, general Jakovljevič. Dokler je združenje normalno funkcioniralo pod izvoljeno upravo, je imelo v vsej državi 165 pododborov. Na izredni občni zbor pa je poslalo svoje delegate samo 43 pododborov. Komesar je izjavil, da so nekateri odbori postali pasivni, drugi so v likvidaciji, nekateri pa se sploh niso povabili odzvati. Izrednega občnega zbora se je udeležilo vsega skupaj 87 delegatov s pravico na 103 glasove. Zborovanje je bilo precej burno pri postavljanju kandidatih list. Z veliko večino je pri volitvah zmazala lista dr. Šajkovića, odvetnika iz Zagreba, ki je dobila 83 glasov. V neznamni manjšini je tako ostala lista bivšega ministra Ignjata Stefanovića. Nova uprava se je sestavila takole: Za predsednika je bil izvoljen beograjski inženjer Nikodij Bogdanović, za I. podpredsednika dr. Slavko Šajković, za II. podpredsednika pa tajnik beograjske industrijske zbornice dr. Stevo Popović. V upravo je bil izvoljen tudi predsednik ljubljanske pododborne ing. Ladislav Bevc. Na celi črti je pa propadel bivši predsednik Zdrženja Milan Radosavljevič, ki je napolnjal vse ziele, da bi prišel na čelo organizacije naših rezervnih oficirjev. To se mu na ni uspelo.

Vodnikova družba je naša največja prosvetna ustanova. Biti njen član, mora biti ponos in čast vsakega Slovenca! Novo leto 1937 naj podvoji število Vodnikovcev. Naše knjige, morajo v sleherni družini prinesiti zabave, naukov in tople domačnosti! Posamezniki, poverjeniki, društva, narodni prosvetitelji — na delo!

Nova Trgovska akademija. Prosvetno ministrstvo je izdalo odlok, da se daruvarska dvorazredna trgovska šola pretvori v trgovsko akademijo. Letos so odprli samo prvi razred ki ima 30 učencev. Trgovska akademija je za Daruvar zelo pomembna ker je Daruvar važno trgovsko in industrijsko središče, a v vsej Slavoniji ni take šole. Najbližje trgovske akademije so v Zagrebu in Osijeku.

Razpis za natečaj za mesto zdravnika venerologasistenta 7. skupine v državnih bolnišnici v Nišu. Prošnje s potrebnimi listinami je treba dostaviti neposredno sanitetnemu oddelku ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje v 15 dneh po razglasitvi v »Službenih novinah«.

V počastitev spomina pokojne g. Terzije Svetčeve iz Litiže je nabrala tamniska podružnica CMD 200 Din in ga. Bev-kova je darovala 100 Din Družbi sv. Cirila in Metoda. Iskrena hvala!

Za noveletna voščila uporabljajte razglednice Društva sv. Cirila in Metoda. Podpirajte ob vsaki priliki našo prepotrebno narodnoobrambno družbo!

Pri razpisih na kov. ozbilnih, lišajih in izpuščajih — žudoviti deluje »OBLAKOVO KAMILČNO MAZILO«!

Za ustanovitev farmaceutvske fakultete v Beogradu. Vprašanje ustanovitve farmaceutvske fakultete v Beogradu se po dolgi dobi blizu 15 let približuje rešitvi in bo menda že prihodnje leto beograjsko vseučilišče dobilo lekarniški odsek pri medicinski ali pa pri filozofski fakulteti, če že ne pravo farmaceutsko fakulteto, kakršno ima že davno zagrebško vseučilišče. Srbija je imela že pred vojno uredbo o ustanovitvi farmaceutvskega odseka na medicinski fakulteti, a ta uredba ni bila nikdar uveljavljena, čeprav se je že davno občutila potreba lekarniške šole, ki bi bila enakovredna vseučiliški fakulteti. Tako po osvojenju je rektorat beograjskega vseučilišča predložil vladi načrt ustanovitve farmaceutvskega odseka ali pa samostojne farmaceutvske fakultete beograjskega vseučilišča. Že v državni proračun za leto 1921 je bilo vnesenih 200 tisoč Din za realizacijo tega predloga.

Sredstev za iztrebljenje je mnogo. Zanesljivo, milo, normalno izpraznjenje omogočajo
ARTIN-DRAŽEJE dr. Wandera.
 Dobivajo se v vseh lekarnah v škatlicah po 12 dražej Din 8.—, in v vrečkah po 2 dražej Din 1.50
 Ogl. reg. pod S. br. 7724/34

Novo telefonske zveze. Otvorjen je telefonski promet v naslednjih zvezah: Dubrovnik — Zadar in Petrograd — Trst s pristojbino 4.50 zl. fr., Gojak — Trst, Ptuj — Reka s pristojbino 2.25 zl. fr., Jesenje — Bašano del Grappa, Kranj — Bergamo, Ljubljana — Bergamo, Ljubljana — Morbegno, Marjbor — Vigevano in Ptuj — Firenze s pristojbino 3.6 zl. fr., Ljubljana — Bari s pristojbino 4.20 zl. fr., in Ljubljana — Tolmež s pristojbino 2.55 zl. fr.

Za učiteljsko Od 28. t. m. dalje se vrši v Ptuju v prostorih državne moške obrtne šole za pletarstvo plejarski tečaj za sinove kmetovalcev. Tečaju je priključen poseben tečaj za učiteljsvo, v katerem se praktično in teoretično podajajo osnovni pojmi pletarstva, kolikor pride to v poštev za širokovni pouk na narodnih šolah. Ker je še nekaj mesev za učitelje in učiteljice v tem brezplačnem tečaju na razpolago, se interese učiteljev, da se nemudno prijavijo upraviteljevu državne moške šole za pletarstvo v Ptuju. Tečaj se vrši ob delavnikih in se zaključuje v soboto 9. januarja.

Stovo. Ker ob svojem odhodu iz Križevca pri Ljutomeru nisem imel časa, podeliti se od vseh svojih sodelavcev, prijateljev in znancev, jim kličem zdaj po čapsopisu: Zdravo! — Bolec Janko.

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM
 v Šiški, telefon 33-87
 Samo danes ob 3., 5., 7. in 9. uri
 komična opereta
VSAKA ŽENA
IMA TAJNO
 Hans Söhner, Karin Hardt.
 V soboto: TRI MESECE V RAJU.

Urejevanje prog parnikov na Jadranu. Pri direkciji pomorskega prometa v Splitu se je v ponedeljek pričela konferenca o določitvi vozniš redov za parnike v prihodnji sezoni. Konferenci prisostvujejo poleg zastopnikov plovnih tudi delegati banjskih uprav iz Zagreba, Splita in Cetinja, direkcije državnih železnic iz Zagreba, poštne direkcije iz Zagreba, Sarajeva in Splita, vojska delegacija pri direkciji pomorskega prometa in predstavniki turističnih zvez Splita in Dubrovnika. Najprej je prišlo na vsto vprašanje ureditve prometa turističnih prog Jadranske plovnice, da bi prišlo do sporazuma med Jadransko in Dubrovniško plovnico v pogledu konkurenčnih prog. Sporazum pa še ni bil dosežen, ker so morali delegati Jadranske plovnice prej poročati svoji direkciji na Sušak. Dokler od nje ne pride odgovor, bodo razpravljali o progah sušaškega in splitskega okrožja.

Veliko zanimanje za Jahorino. »Putnik« v Sarajevu je dobil prijave od mnogih madžarskih sportistov, ki nameravajo meseca januarja obiskati Jahorino. Urad so madžarski sportniki prosili za pojasnilo, če bi bilo v domu prostora za najmanj 25 oseb. Če januarja prostora ne bo bodo prišli madžarski sportniki na Jahorino meseca februarja. Tudi od drugih strani prihajajo prijave za daljše bivanje v planinskem domu na Jahorini.

Ugotovitev. Meseca maja je »Jutro« poročalo o incidentu, ki ga je zagrešil pred litijskem sodiščem železniški delavec Lojze Smrkolj. V članku je bilo navedeno, da je Smrkolj menda slaboumen. Mož nam zatrjuje, da je ta trditve brez vsake podlage, ker je štiri leta vršil službo pri železnici in je bil iz nje zdrav odpuščen. O slaboumnosti ni govora in je bilo njegovo dejanje le posledica hude razburjenosti.

Planinsko silvestrovanje v Planinskem domu pri Svetih Treh kraljih na Pohorju bo tudi leto izredno veselo in zabavno. Poleg veseligrig, šalnih nastopov in kupčev bo tudi to noč tradicionalna razsvetljava cerkve in doma z umetnim ognjem. O polnoči planinska kronika in smuk v novo leto. Na novo leto bo v trkarjevski cerkvi ob 11. sv. maša za planince. Pri vsaki bo na razpolago avtomatki (6 oseb) za 120 Din, ki vozi do kmeta Ramšaka, odkoder je samo eno uro do doma. Kdor želi s smehom vesel v novo leto, la naj prede k nam k Svetim Treh kraljem na Pohorju.

Tovarna J. O. REICH sprejema mehko in škrobijeno perilo v najlepšo izdelavo.

Uspesno delovanje Srbskega planinskega društva. Beograjski planinci, člani Srbskega planinskega društva, so imeli v nedeljo svoj občni zbor v svojem planinskem domu na Avani. Poročila odbornikov so bila sprejeta s velikim občudovanjem, saj je iz njih razvidno uspesno delovanje Srbskega planinskega društva, ki šteje v Beogradu okrog 800, v provinci pa nad 500 članov. V raznih krajih Srbije deluje že 12 društvenih podružnic. Največji uspeh društva je zgradba velikega planinskega doma na Kopaoniku, ki je bil letošnji dovršen. To je prvo moderno planinsko zavetišče v srbskih krajih na višini blizu 2 tisoč metrov. Društvo je dalo tudi iniciativo za zgradbo velikega planinskega doma na Durmitorju, ki je že dolgo časa potreben ne samo zaradi domačih, temveč tudi zaradi množičnih tujih obiskovalcev planin. Z velikim uspehom deluje fotomaterska sekcija, društvo pa je mnogo koristilo tudi razvoju zimskega sporta. Ko so bile podane smernice za delo v prihodnjem letu, je bila soglasno izvoljena doodnana društvena uprava z univ. prof. inž. Nedeljkomom na čelu.

Veselo, pomembno dni, priborjene uspehe, srečne dogodke, osebnosti in družinske, boš najtrajnejše zabeležil v Vodnikovo pratio. ki je tudi, ko bo leto 1937 poteklo, ne boš zavrgel, ker njena vsebina nima samo enoletno veljave in minljivega mika. S pratio pa dobiš za 20 Din že tri izvrstne zanimive, lepo opremljene knjige!

Sredstev za iztrebljenje je mnogo. Zanesljivo, milo, normalno izpraznjenje omogočajo
ARTIN-DRAŽEJE dr. Wandera.
 Dobivajo se v vseh lekarnah v škatlicah po 12 dražej Din 8.—, in v vrečkah po 2 dražej Din 1.50
 Ogl. reg. pod S. br. 7724/34

A. D. Triglav v Zagrebu je na svojem občnem zboru izvolil naslednji odbor: predsednik svet. Smigovec V., podpredsednik šum. Vrščaj J., tajnica I. fil. Prah L. tajnik II. fil. Rotovnik K., blagajnik teh. Faturo J., knjižničarka fil. Spanzing E., gospodar agr. Remic T., arhivar šum. Najžar L., odbornika agr. Zancer P., in agr. Cizej D. Nadzorni odbor tvorijo: Matko M., Fliš D. in Svetličić D., častno razodišče pa: Dekleva V., Poljanec J. in Durjava M.

Usoda ukradenega otroka. Vsi ljudje se boje zopora kakor vraga, v policijskih zapisih v Beogradu pa se že nekaj dni drži 18-letni mladenič kakor klop in si policisti belijo glave, na kak način bi se iznebili tega nenavadenega gosta. V evidenca urada ga vodijo kot človeka brez imena, zakaj še danes se ne ve kdo je ta krepki, bistroumni mladenič, ki govori teko mešanico poljskega in češkega jezika ter zatrjuje venomer, da je sin neke srbske matere iz okolice Beograda. Brezimeni gost beograjske policije je prišel iz ciganskega taborišča, ki je spomladni taboril nekje pri Rigi. Tam je umrla takrat neka stara ciganka in brezimeni mladenič je tedaj še v vsem taborišču veljal za njene najmlajšega sina. Pred smrtjo pa je stara ciganka mladeniča poklicala ter mu povedala, da ni njen sin, pač pa najdenček ali morda tudi ukraden otrok, najdeno v burnih poprevratnih dneh neke blizu Beograda. Več umirajoča stara ciganka ni mogla povedati, fant pa je takoj po njeni smrti zapustil cigansko taborišče ter prehodil področje več držav, da bi v Jugoslaviji blizu Beograda poiskal svoje starše.

V našo državo je prišel preko Avstrije in zajel so ga orožniki na Jezerskem. Kakor po drugih državah, tako so ga seveda tudi pri nas sumnili, naposled so ga pa vendarle poslali v Beograd. Beograjski listi so že nekajkrat objavili sliko mladeniča brez imena, ki je med cigani, potujočimi po severnih državah živel pod imenom Ervin Rosenfeld. Fant ima na hrbtu značilno kožno znamenje in morda se bo dala po njem ugotoviti njegova identiteta. Iz raznih krajev Srbije so se že javile matere, ki so v dneh po prevratu izgubile svoje otroke, a dokler vse poizvedbe niso končane, bo pač moral ostati neznan mladenič gost beograjske policije.

Konj išče svojega gospodarja. Še v novembru je nekaj cigani pripeljal na Rakitno konja in ga po vasi ponujal na prodaj. Konj je bil 11 let star, navkaste barve, z belo piko sredi glave, srednje velikosti in slep na eno oko. Končno se je posestnik Kržič odločil za nakup. Cigan je zahteval zanj 800 Din. Kržič mu je na roko izplačal 300 Din in ostane pa mu je obljubil, kakor hitro priinese živinski polni list. Ko pa cigana zadnje ni bilo od nikoder več, je Kržič zažugl, da konj ne more biti pravičnega porekla, in je vso reč prijavi orožnikom. Eventualni lastnik, ki mu je takšen konj izginil, naj se prijavi orožnikom v Podpeči.

Divjaški napad. Iz Škocjana pri Turjaku nam pišejo: Na Stefanovo so se pri ugodnem posestniku Leopoldu Šmucu zbrali gospodarjevi prijatelji. Da je bila zabava prijetnejša, so imeli tudi harmoniko. Naenkrat pa so se pojavili pred hišo neki vinjeni razgrajči, ki so prišli iz gostilne in napadli mirno družbo. Brez pouda so začeli metati kamenje in polena skozi okna v goste, da je bila naposled vsa hiša videti kakor kup razvalin. Pri bombardiranju je bil posestnik Šmuc poškodovan. Napadalec se iz Velikih Lipljen. Vmes sta bila tudi dva vojaka, ki sta bila na dopustu. Večina napadalec je včlanjen v tukajšnji gasilski čet, odnosno so se nekateri šele prijavili v članstvo. Dolžnost čete je, da uvede najstrožjo preiskavo in ne trpi v svojih vrstah razgrajčev. Posestnik Šmuc trpi veliko škodo.

Hače rasečanje izletnikov. ki se hošjevali v Dinarskih planinah. Vsako leto pohitijo planinci in sportniki Dalmatice na vrhove Dinarskih planin v zaledju Splita, kjer se požiravajo »Morsorak«, člani spitičke podružnice HPP. Toliko trudijo, da bi kar najbolje uredili svoja planinska zavetišča ter pripravili teren za zimski sport. Velika vnaša »Mograščev« je najboljša var-

biše in tako je vesno leto o boljših praznikih na Vagru. Kamenici in na Čegar planini večje število veselih in podjetnih gostov. Ti gostje pa so doživel letos na vseh teh vrhovih huda razočaranja. Oni, ki so se po dalj na Krug-planino, so zašli v tako močan snežni metel, da se svojih nog niso vedeli pod seboj. Vselej je bil tako močan, da jih je prevrhalo. Rezumljivo je, da so bili vsi planinski domovi natičeno polni in da so tudi razne planinarske kočice morale nuditi zavetje od snežnih metevžev in od močnega vetrov presenečenim izletnikom. Na vrhovih je znašaja temperatura 11 stopinj pod ničlo. V zaledju Splita še do danes ni planinske postojanke, kjer bi bila povprečna temperatura nad 5 stopinj pod ničlo.

Silvestrovanje v planinskih domovih. Vedno bolj se širi pri nas navada preživeti svetl večer, zlasti pa Silvestrovo v prijetni družbi izven mesta, v prosti naravi, v planinskih domovih, kjer je vedno veselje doma. Tudi letos se bo marsikdo posvajal od starega leta v planinskem domu. Za silvestrovanje je posebno priporočljivo Poževo, ker je blizu ljubljane in ima ob priznane dobri oekrbi, zelo praktične prostore tudi za večje družbe. Klor ima avtomobil, je v pičli uri počasne vožnje po suhi gladki cesti pri samem domu na Poževev in se lahko še ponoči vrne. V domu je pa dovolj sob s posteljami, da lahko prenoče v njem tudi večje družbe. Če se odločite za silvestrovanje na Poževev, telefonirajte: Vrhna gora 1. pa vam bodo vse pripravili. Lahko pa tudi priredite nenapovedani, saj je dom vsak in v njem boste vedno gostoljubno sprejeti.

Spet je izšla nova številka revije za propagando morja in pomorstva, ki si hoče med Slovence; pogumno krčiti pol da pripomore k propagandi; za Jadran, k spoznavanju njegovih lepot in k reševanju važnih pomorskih problemov. »Naše morje« primsa v svoji 8 številki na uvodnem mestu odlično zasnovano razmišljanje Jože Likovča: »Jadransko morje, ščgavo si, čigavo boš?« Nadaljuje se razprava vsuč. prof. dr. Josipa Nagyja o morskih ožinah in Dardanelah. Urednik dr. Miro Seydal razpravlja dobro argumentirano in zlasti ob današnjih dogodkih zelo poučno o blokadi. Humbert Marjanović se spominja bokeške mornarice v službi domovne. Novost v tej številki je priloga za mladino »Naša ladja«, ki lahko stori mnogo dobrega za probno jadranske zavesti med slovensko mladino Na ovotiu je obširen razgled o svetovnem pomorstvu. Prikopno opremljena revija velja za vsa leto le 24 Din, posamezna številka le 2 Din.

Iz Ljubljane

V dramj je morala zabavna komedija »Korajza veljak. ki je na premieri ob začetku decembra doživela prav topel sprejem, vse do božičnih praznikov z odra — zaradi nezgode, ki se je po predstavi primerjala nosilu glavne vloge inž. arh. Stupca. Za Božič smo komedijo došli anažaj, a medtem je še dva druga odlična, težko pogrešljiva igralca bolezen odtegnila delu: Lipaha so iznenada prepeljali na Golnik, Kralj pa je moral na operacijo. Obema iskreno želimo čimprejnjega zdravega povratka! V »Korajzi« je moral namesto Kralja, ki je kreiral vrednega, prosojdušnega peka iz četvorice občinskih svetnikov v naglici vsokotji Potokar. Takšne zamenjave so za gledalca zmerom zanimive in poučne. Priliko ima, da primerja, kako se neka figura iz igre izpreminja ob drugačnem temperamentu in drugačnem pojmovanju nosilca vloge. Potokarjeva kreacija je sicer manj umerjena in zbrana od Kraljeva a njegova igra je sveža in pristna in vnovič potrjuje samo, kar smo to sezono že nekakrat doživeli: da je Potokar namreč iskreno doživljajoč samostojno oblikujoč, inteligenten igralec, od katerega lahko pričakujemo še velikih karakternih stvaritev. Na vsej predstavi je motila samo ranjena roka inž. arh. Stupca, čigar vloga stavlja tudi težke fizične napore in težko da je v skladu z osnovnimi pojmi humanitete, zahtevati od bolnega igralca takšne reči. L. M.

Lepo novoletno darilo za Din 20.—

- in to:
- 1 kom toaletnega mila
 - 1 kom mila za britje
 - 1 steklenico kolonske vode
 - 1 kom zobne kreme
 - 1 kom glavnik
 - 1 kom vaselin
 - 1 kom šampon
 - 1 zobno ščetko

vpošljite v znakmah ali po položnici na naš naslov in mi Vam poštno obratno franko pošljemo. — Se priporoča

Foto-parfumerija in galanterija
LOJZE ŠMUC
 Ljubljana, Aleksandrova c. 8.

Trboveljski slavki s svojo mlado izvrstno soliško Reziko Koritnikovo, pod vodstvom svojega izvrstnega voditelja in učitelja Avgusta Suligoja nastopijo v polnem številu na spominskem večeru, katerega priredil ljubljanska Gjaebena Matica v počastitev spomina Emila Adamića v ponedeljek 4. januarja v veliki filharmonični dvorani. Izvajali bodo 10 zborov Emila Adamića, ki so jih najpogostejkrat peli na vseh svojih koncertih doma in v tujini tudi z največjim uspehom. Lepo je, da bodo na njegovem večeru sodelovali ravno Trboveljski slavki, saj jih je Emil Adamić spremljal na vseh njihovih lepih in častnih potih. Ostali spored javimo. Prodaja sedežev v knjigarni Glasbene Matice.

V kavarni »ZVEZDA« bo prijetno silvestrovanje Jazzband do 5. ure zj.

Premiera v Sentjakobskem gledališču. V petek, 1. januarja ob 20.15. uprižore Sentjakobčanji izvrstno angleško komedijo »Pobega nevestec. Pri tej igri sodelujejo najboljšje moči odra. Režija je v rokah Mleke Budarjeve. Krzno je za prijaznost posodila trška Bježak a Kongreznega trga. Igra se ponovi v soboto, 2. in nedeljo 3. januarja zvečer.

Društvo »Soča« javlja članom žalostno vest, da je naš dolgoletni dobi in zvesti član Lucijan Kovačič, poštni uradnik v pokloju po kratki, a smučni bolezni preminil. Vse člane vabimo, da se polnoštevilno udeležijo pogrebu, ki bo danes ob pol 15. izpred hiše žalosti za Gradom št. 11. na potkopačičke k Sv. Križu.

KINO MATICA
 Samedne danes! Najbolji in najnoviji film
POD SEČNO ZVEZDO
 Fred Cempa, Theo Linga, Leo Hohenberg, Fritz Imhof
 Na posnabit! Danes neprekineno postojat!

SLOGA
 Učenična najboljšje burke v tej sezoni
KDO NORI
 Hans Moser v svoji najboljši vlogi
 Jemčimo Vam za 2 uri smeha in zalost

UNION
 Premiera! Dunajska zabavna opereta
NA VESELEM DUNAJU
 Magda Schneider, Wolf Alibek Retty, Leo Slezak, Adele Sandrock

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Umrla sta; g. Lucijan Kovačič, poštni uradnik v pokloju, čigar pogreb bo danes ob pol 15. in upokojeni strojnik g. Albin Lerch, star 79 let, čigar pogreb bo jutri ob pol 15. iz hiratinice na Vidovdanski cesti. Pokojnikoma bila spomin, žajujočim iskreno sožalje.

Prikojevalna tejava za krojače in šivilje v Ljubljani priredi banka uprava po Sv. treh kraljih. Interesenti naj prijavi svojo udeležbo najkasneje do 3. januarja pri referatu za pospeševanje obrta, Knaflijeva ul. št. 9-1, kjer se dobe tudi vse potrebne informacije.

Na rednem občnem zboru Društva medicincev je bil izvoljen tale odbor: predsednik Pleterski Miro, podpr. Sadnikar Niko, tajnik I. Šumenjak Vili, tajnik II. Vidmar Boro, blagajnik I. Lenart Ivo, blagajnik II. Zakej Vlado, knjižničarka Bognoło Boro in Grebenc Lojze, gospodar Vidmar Ivo, revizorja Pestonik in Šlokan.

Emonska cesta so vkljub dolgotrajnemu urejanju zadnje dni vendarle dovršili v toliko, da je zdaj mogoče po njej in za silo odprti vozni promet. Čeprav so morali zaradi precejšnje napetosti to cesto v sredini kar za pol metra nasuti z debelimi skalami in materialom, ki so ga navozili od izkopanega temelja pri univerzitetni knjižnici, vendar še niso po vsej širini razčistili raznih nepravilnih sedaj te zelo široke in prometne ceste, zlasti ne pri vilah stavbnika Marka Curka in zdravnika dr. Breclja, ki ležita dokaj niže od cestelega profila. Od trnovskega mosta so že pred mesecem zgradili nov, globok kanal, segajoč prav do ulice Mirje ob Curkovi vili. Za pešce so ob novopostavljeni vrtni ograji nasuli precej širok banket, ki omogoča številnim pasantom prehod od Krakovske do Gradške ulice, kjer je Zidarska zadruga prav te dni na vogalu postavila poljetnemo tovarnarju »Bakula«, g. Jos. Puhu lieno dvonadstropno hišo, ki bo nosila št. 27. Poleg stoji enonadstropna hiša št. 25, ki jo je letos nanovo zgradil pleškarski mojster Špelič, a je že menjala svojega gospodarja. Ti dve stavbi dajeta ododetni okolici prav priključljivo lice.

Sežigajte smeti. Mestno poglavarstvo je po sklepu mestnega sveta in po odobritvi banke uprave izdalo odredbo o čistoti in higieni. Peta točka te odredbe se glasi: Smeti, ki so določene za odvoz, se morajo, v kolikor so gorljive, najprej v štedilniku sežgati in šele potem oblagane spraviti v zaboje ter postaviti ob določenem času v vežah posojilj, odkoder jih stresa smetar v vozove za smeti. S sežiganjem se napravijo smeti zdravstveno neškodljive, ker se s tem uničijo tudi morebitne kužne kaili, manjša se pa tudi količina smeti, kar olajša njih odvoz. Ponovno se pa opozarja prebivalstvo, zlasti lastnike mesnic, trgovin z živili in de lavnice, da so dolžni sami poskrbeti za odvoz večjih količin odpadkov, pokvarjenih živin in zelenjave ter drugih organskih ter hitro se razkrajajočih odpadkov, katere morajo na primernem, od človeških bivaljših čim bolj oddaljenem kraju (vrvovih, njah, travniških) zakopati v zemljo ali pa odložiti v pravilno zgrajeno tesno pokrito kompostno jamo. Ravnotako morajo stranke same poskrbeti za odvoz oziroma odgrajevitev poginulih mačk, psov in drugih domačih živalij po mestnem konjatu.

Za silvestrovanje nudi šampanjca najboljših mark. desertna in buteljčna vina in več vrst domačega najboljšega vina v poljubnih količinah, nadalje narezke, Kleefischovo šunko, salame in vsa druga specialna jedila V. A. Janeš, delikatesna trgovina pri operi na Aleksandrovi cesti, telefon 34-55. Tvrška V. A. Janeš želi po tem potu vsem svojim cenj. odjemalcem srečno novo leto!

Silvestrovanje »Sočec in Taborac bo v Trgovskem domu. Spored bo obilen in zabaven. Za plesalce bo skrbela provorna godba. Pijače in jedi izvrstne in poceni. Novoletna darila bo delil Mjkljavž. Darila bodo sprejemali v dvorani Trgovskega doma 31. t. m. ves dan proti plačilu 2 Din. Vstopnina samo 5 Din. V četrtki vsi v Trgovski dom, kjer bo prijetno in domače.

Halo, halo, na silvestrovanje pojdemo, pojedite tudi Vi. Kje pa bo prijetno? V Kazini pri Sokolu II, kjer bo lahko plesali in se zabavali po mlj volji kakor vedno. Tako se govori te dni po Ljubljani.

Iz Celja

Božičnica v bolnišnici. Uprava celjske bolnišnice je priredila v četrtek ob 16. v bolniškem poslopju božičnico za bolnike, ki so ji prisostvovali uprava, zdravniki in bolniki. Učenke šole šolskih sester so uprizorile ljubko igrico z živo sliko, ena izmed učenk pa je se zahvalila vodstvu bolnišnice, ki je o božiču poskrbelo za bolnike. Otroci, ki se zdravijo v bolnišnici, so prejeli oblečke, vsi bolniki pa so imeli 25. in 26. t. m. priboljšek pri hrani. Vodstvo bolnišnice se iskreno zahvaljuje vsem darovalcem, ki so omogočili božičnico.

Zanimivo predavanje o aktualnih zunanjepolitičnih problemih bo priredila staršinska organizacija »Sloga« v ponedeljek 4. januarja ob 20. v klubski sobi v Celjskem domu. Predaval bo g. dr. Cvetko Stribar. Vabljeni tudi nečlani.

Dijaki bodo gostovali na žalskem odru. Društvo jugoslovenskih srednješolcev »Sloga« na celjski gannaziji bo gostovalo v sredo 6. januarja v Zalcu in uprizorilo ob 14.30 v Roblekov dvorani Finžgarjevega »Divjega lovca.« Zalčani in okoličani, obiščite predstavo celjskih dijakov v čim večjem številu!

Gospodarstvo

Jubilej naših bank

Ob udeležbi najodličnejših predstavnikov jugoslovenskega bančništva je Društvo bančnih zavodov v dravski banovini proslavilo 15letnico obstoja

Društvo bančnih zavodov v dravski banovini je včeraj proslavilo 15letnico svojega obstoja s posebno svečanostjo, ki se je vršila v veliki avtorski Zbornice za TOL. Društvo je za ta jubilej izdalo zanimivo tiskano poročilo o svojem 15-letnem delovanju, ki vsebuje tudi pregled bilančnih postavk slovenskih bank za leta 1930. do 1935. ter pregled gibanja skupnih števk za zadnjih šest let. Zlasti poučna je ta poslednja statistika, saj nam razkriva hude rane, ki so zadele naše banke v teku kreditne krize, obenem pa veliko odpornost slovenskih zavodov nasproti vsem težkočam sedanje dobe. Najznačilnejše so pač številke o gibanju hranilnih vlog. Medtem ko so ob koncu leta 1930 znašale hranilne vloge pri slovenskih bankah še 892 milijonov Din, so ob koncu predlanskega leta znašale le še 347 milijonov in so torej padle daleč pod polovico. Pri tem pa je treba poudariti kot razveseljiv pojav, da so se od konca leta 1934. vloge pričele zopet nekoliko dvigati in so v teku leta 1935. celo narasle za malenkostno vsoto 4 milijone, kar daje upanje, da bo v letošnjem letu ta prirastek izdatnejši. Tudi vsota ostalih upnikov skupaj z reeskomptom je od leta 1930. hudo nazadovala, in sicer od 780 na 508 milijonov.

Potek proslave

Ob 11. dopoldne je predsednik društva, generalni ravnatelj dr. Ivan Štokar otvoril zborovanje v dvorani Zbornice za TOL. V svojih uvodnih besedah je orisal pomen društvene proslave, ki pomeni 15 let intenzivnega dela v normalnih, pozneje pa zelo burnih in skrajno težavnih časih. Ko so se razburkani valovi poglobili in se že vidijo konture novega koristnega poslovanja. Je prav, če se vsi ozremo nazaj in iz zgodovine črpano nove nauke. Z živahnim odobravanjem so zborovalci sprejeli predsednikov predlog, da se pošljeta vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in knezu namestniku Pavlu.

V nadaljnjih svojih izjavah je zlasti opozoril na složno delovanje vseh organizacij denarnih zavodov v dravski banovini ter na potrebo organiziranega kreditnega sistema, ki naj smotreno zbira prihranke poedincev in uporabi v korist vsega gospodarstva.

Ob zaključku svojih izjav je pozdravil navzočega bana dravske banovine dr. Marka Natlačena, ki je obenem zastopal združena trgovskega ministra, nadalje finančnega direktorja dr. Avgusta Sedlra, kot zastopnika finančnega ministra načelnika dr. Rudolfa Marna, viceguvernerja Narodne banke dr. Iva Belina, zastopnika ljubljanskega župana in predsednika Mestne hranilnice dr. Kamušiča, predstavnik bratskih združenj iz Beograda in Zagreba ter Zveze jugoslovenskih hranilnic, predsednika Zbornice za TOL g. Ivana Jelačina, predstavnik ljubljanske borze dr. Frana Windischerja, podpredsednika Zveze industrijcev g. Avgusta Praprotnika in zastopnika združenja trgovcev g. Medena.

Odklivanje društvenih funkcijonarjev.

Kot prvi se je oglasil k besedi ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, ki je društvu izrazil k 15-letnemu jubileju čestitke in v svojem imenu in v imenu trgovskega ministra. Izrazil je željo, da bi društvo nadalje uspevalo in da bi njegovo delo prineslo uspehe tudi naši domovini. Danes spoznavamo bolj kakor kdaj, da je denar kri gospodarskega organizma in da ne more biti življenja, če denar redno ne funkcionira. Spoznali smo, kako težke razmere lahko nastopijo, če se pojavijo motnje v tej cirkulaciji. Izrazil je željo, da bi čim prej prišlo do redne denarne cirkulacije in do normalnih razmer v našem kreditnem organizmu.

Pri tej priliki je zborovalcem sporočil, da so bili v imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kraljevih namestnikov in na predlog trgovskega ministra odklikovani društveni funkcionarji, in sicer z redom Jugoslovenske krone III stopnje društveni predsednik dr. Ivan Štokar, z istim redom IV. stopnje g. Bogdan Pogačnik, ravnatelj mariborske podružnice Jugoslovenske združene banke g. Hanuš Krofca, glavni ravnatelj ljubljanske kreditne banke in g. Avgust Tosti glavni ravnatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo; nadalje z istim redom V. stopnje g. Peter Klinar, ravnatelj Hipotekarne banke Jugoslovenskih

hranilnic v Ljubljani, ter Franjo Erce, pod-ravnatelj Zdravne gospodarske banke; z redom sv. Save IV. stopnje so bili odklikovani Gjukan Vrbanič, ravnatelj ljubljanske podružnice Prastedione, g. Ante Tavčar; ravnatelj ljubljanske podružnice Splošne jugoslovenske bančne družbe, g. Josip Ljubič, ravnatelj ljubljanske podružnice Jugoslovenske banke, dr. Fran Pavlin, ravnatelj ljubljanske kreditne banke, končno z redom Belega orla III. stopnje g. Josip Smertnik, ravnatelj Celjske posojilnice.

V imenu finančnega ministra g. Letice je nato izrazil društvu svoje častitke k letošnjemu jubileju g. Avgust Sedlar.

Izjava viceguvernerja Narodne banke

Čestitke naše Narodne banke je društvu izrazil navzoči viceguverner dr. Ivo Belin, ki je med drugim dejal naslednje: Kriza nezapiranja je zadnja leta posebno zadela Slovenijo, saj je smisel za štednjo najbolj razvit prav v Sloveniji. Razdelitev denarnih ustanov in sodelovanje med bankami, hranilnicami in kreditnimi zadrugami ni bilo nikjer tako srečno izvedeno kakor v Sloveniji, ki pa je danes zaradi krize hudo prizadeta. Vendar je upati, da bo mogoče v bližnji bodočnosti najti izhod. Mnogi denarni zavodi se že prebrodili najtežje čase. Naša valuta je stabilna in odlična tehnična pozicija dinarja daje sedaj Narodni banki možnost, da lahko v večjem obsegu kreditira denarne zavode.

Ostali govorniki

V imenu ljubljanskega župana in Mestne hranilnice je nato zborovalce pozdravil dr. Kamušič, v imenu Udruženja bančnih zavodov v Beogradu pa njegov predsednik dr. Vlada Marković, ki je pohvalil razumno delovanje Društva bančnih zavodov v Ljubljani. Društvo je pokazalo dovolj delikatnih ozirov v raznih situacijah, ki so jih denarni zavodi preživljali skupaj s svojo klientelo. Poudaril je tudi prijateljsko in tesno sodelovanje vseh profesionalnih denarnih zavodov v državi v važejših vprašanjih v korist vsega denarstva v naši državi. Tudi predsednik saveza denarnih in zavarovalnih zavodov v Zagrebu g. Br. Pliverić se je pridružil čestitkam in je v svojem govoru najprej orisal postanek profesionalnih organizacij bančnih zavodov, nakar se je dotaknil kreditne krize in zaščitnih ukrepov za kmeta, kar je hudo prizadelo zlasti denarne zavode v Sloveniji.

V imenu Zbornice za TOL je izrazil svoje čestitke g. Ivan Jelačin, ki je v daljših izjavah orisal potrebo urejenega kreditnega sistema, kakor je bil prej v naši ožji domovini. Omenil je nastanek naših nacionalnih bančnih zavodov, zlasti ljubljanske kreditne banke in Jadranske banke v Trstu. Po zedinjenju so bile v zvezi z novimi ustanovitvami in nacionalizacijami napravljene gotove popreške, ki pa nikakor niso vzrok sedanje krize. Mi smo imeli ob nastopu kreditne krize dobro zgrajen kreditni sistem in če bi se kriza normalno razvijala, bi težkoče že davno pretrpeli. Prišlo pa je drugače in težkoče nismo še preboleli. Zato pa moramo tembolj zaupati v našo lastno moč.

V imenu ljubljanske borze je izrazil čestitke dr. Fran Windischer, ki je poudaril željo, da društvo ne bi bilo samo zaščitnica bančnih zavodov, temveč tudi dobra vodnica. Izrazil je svoje čestitke tudi v imenu trgovskega društva Merkur kot njegov predsednik.

Sidilji so se pozdravi predsednika Zveze trgovskih združenj v Ljubljani g. Josipa Kavčiča, podpredsednika Zveze industrijcev g. Avgusta Praprotnika in podpredsednika Zveze jugoslovenskih hranilnic dr. Božiča, nakar je predsednik dr. Štokar zaključil uspešno zborovanje, zahvaljujoč se številnim gostom za udeležbo in za izražene čestitke.

Popoldanska konferenca

Predstavniki organizacije denarnih zavodov so imeli popoldne še daljšo konferenco, na kateri so obravnavali predvsem aktualna vprašanja v zvezi z likvidacijo kmečkih dolgov. Razmotrivali so o skupni predstavitvi glede obratunov kmečkih dolgov s PAB in glede enotnega postopanja pri izročanju teh dolgov. Na konferenci so obravnavali tudi davčno tehnična vprašanja in težkoče, ki nastajajo pri izdajanju potrdil o tem, da je kdo kmet. V razpravi so bila tudi druga vprašanja tehnične značaja, zlasti skupni predlog vseh združenj, da bi prišel v posvetovalni odbor za kmečke odbore pri PAB tudi zastopnik bančnih zavodov in da bi se navodila PAB v tehničnem oziru prilagodila zahtevam denarnih zavodov in njihovemu internemu poslovanju.

Rekordno povečanje izvoza v Anglijo in Nemčijo

Nov zastoj pri izvozu v Italijo

Naš izvoz v Anglijo se je zadnje mesece rapidno dvignil. Najnovejši podatki za november nam kažejo, da smo v tem mesecu izvozili v Anglijo za 62.1 milijona Din, to je trikrat toliko nego lani v istem mesecu. Samo v poslednjih treh mesecih je naš izvoz v Anglijo dosegel vrednost 200 milijonov Din nasproti 63 milijonov v istih treh mesecih lanskega leta. To znatno povečanje izvoza je pripomoglo k temu, da smo letos dosegli že aktivno bilanco z Anglijo in znaša ta aktivni saldo v 11 mesecih 36.5 milijona Din, medtem ko smo v istem razdobju lanskega leta beležili pasivni saldo 170 milijonov. Skupaj smo doslej v 11 mesecih izvozili v Anglijo za 361.4 milijona Din (lani za 171.0), dočim je uvoz znašal 324.9 milijona Din (lani 340.9).

Pa tudi izvoz v Nemčijo je v tem mesecu dosegel rekordno višino 117.8 milijona Din (lani 94.5, predl. 53.7), kar je povzročilo novo naraščanje naših klirinskih terjatev. Znan ten pa je bil tudi uvoz, ki je znašal 92.7

milijona Din (lani 58.1), vendar ni dosegel vrednosti izvoza.

Izvoz v Italijo se še ni prav razvil in je bil v novembru celo znatno manjši nego v oktobru, to je v prvem mesecu po sklenitvi novega sporazuma. Medtem ko smo v juliju izvozili v Italijo le za 3.4 milijona Din, v avgustu za 9.5 milijona Din, smo v septembru zabeležili vrednost izvoza v višini 17.0 milijona Din in v oktobru celo 34.0 milijona Din; v novembru pa je naš izvoz zopet padel na 14.4 milijona Din. Nasprotno pa opažamo znatno povečanje uvoza iz Italije ki se je povzpelo od 2.1 milijona Din v septembru, odtod na 13.9 milijona Din v oktobru na 80.8 milijona Din v novembru. Tako smo bili v preteklem mesecu v prometu s Italijo celo pasivni. Ta pasivnost se opazuje tudi v naraščanju klirinskega dolga po našem klirinskem računni ki je nedavno dosegel že 19 milijonov lir.

Od ostalih držav je omeniti povečanje uvoza v Avstrijo, ki se je v novembru po-

HERSAN CAJ

Vam bo pomagal, da zopet zadobite zdravje s pomočjo zdravilnih svojstev zelice.

Ne bodite neprijatelj samemu sebi!

Obolenja pri meni ali bolečine pri mesečni čišči (menstruaciji) Vam ublaži HERSAN-čaj.

Ali Vas moti odebelelost (zamašenost)?

Ali hočete biti vitki? — Potem morete uporabljati HERSAN CAJ. Zakaj bi trpeli na revmatizmu in protinu (gihu), če to ni potrebno?

HERSAN CAJ je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke.

HERSAN CAJ pomaga tudi pri arterijsklerozi in hemoroidih (zlasti žili).

Ali res ne veste, da je HERSAN CAJ dobro sredstvo pri obolenju želodca, jeter in ledvic?

HERSAN CAJ se dobiva samo v originalnih zavojčkih v vseh lekarnah. — Zahtevajte brezplačno brošuro in vzorec pri:

»RADIOSAN«. ZAGREB, DUKLIJANOVA ULICA 1

1934-1935

vzpel na 69.9 milijona Din (lani 54.1) in povečanje izvoza v Grčijo na 44.3 milijona Din (lani 16.1). Obenem pa moramo zabeležiti v tem mesecu tudi občutno zmanjšanje izvoza v Českoslovaško na 36.6 milijona Din (lani 52.7) in zmanjšanje izvoza v Madžarsko na 5.9 milijona Din (lani 19.9).

Gospodarske vesti

Tečaj angleškega funta. V zadnjem času opazamo zopet popuščanje tečaja angleškega funta v privatnem kliringu in v svobodnem prometu. Medtem ko se je ta tečaj prej še nekoliko stabiliziral na višini okrog 240 do 241, je v zadnjem času prišel popuščati. Včeraj se je gibal na višini okrog 238.25. Ker Narodna banka ne prevzema odvsnega blaga na trgu, se mnogi naši izvozniki boje, da bo spričo velike ponudbe funtov v zvezi s povečanjem izvoza v nekiriške države tečaj nadalje popustil. Kolikor nam je znano, ta bojazen ni upravičena, ker ima naša Narodna banka nalogo, da drži tečaj funta v mejah 238 do 244, dokler sredstva funta ne spremeni svojo relacijo nasproti zlatu. To pomeni, da bo Narodna banka takoj pričela kupovati na trgu funte, čim bi tečaj popustil izpod 238, odnosno jih bo prodajala, če se bo tečaj dvignil preko 244.

Klirinske nakaznice na lire. Kakor je znano, je Narodna banka pred tedni objavila, da je pripravljena odkupiti od naših starih izvoznikov v Italijo klirinske nakaznice v lirah, in sicer po tečaju 270 Din za 100 lir. V zadnjem času pa so se navzile temu ponujale te nakaznice na borzah po nižji ceni, namreč po 250 Din za 100 lir. Kakor doznavamo, gre tu le za posebno vrsto teh klirinskih nakaznic, ki jih Narodna banka ne bo odkupila, medtem ko vse ostale nakaznice nadalju kupuje po objavljeni ceni.

Borze

29. decembra
Na ljubljanski borzi so v privatnem kliringu avstrijski šilingi ponovno nekoliko popustili in so bili zaključeni po 8.19, za angleške funte pa je bilo povpraševanje po 238.25. V zagrebškem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.1850, v angleških funtih po 238.25 in v grških bonih po 30.50, dočim so se klirinske nakaznice v lirah nudile le v Beogradu po 247. Nemški klirinski čeki so nadalje popuščali in stanejo v Ljubljani 13.10, v Beogradu 13.0048 in v Zagrebu 13.0150 odtod na 15. januar 12.9750 in za 15. februar ter za konec februarja 13.00.

Na zagrebškem efektm tržišču je Vojna škoda nekoliko popustila in je bila zaključena po 372 (v Beogradu po 375 - 376). V ostalih državnih vrednotah ni bilo prometa, pač pa so bili zaključki v delnicah Oceanija po 250.

Ljubljana. Amsterdam 2374.66 — 2389.26, Berlin 1743.03 — 1756.91, Bruselj 731.44 — 756.51, Curih 996.45 — 1003.52, London 212.75 — 214.81, Newyork 4303.51 — 4339.83, Pariz 202.61 — 204.05, Praga 151.93 — 153.04, Trst 227.70 — 230.78.
Curih. Beograd 10, Pariz 20.34, London 21.3925, Newyork 435, Bruselj 73.40, Milan 22.95, Amsterdam 238.20, Berlin 175, Dunaj 79.60, Stockholm 110.30, Oslo 107.50, Kobenhavn 95.50, Praga 15.25, Varšava 82, Budimpešta 85.75, Atene 3.90, Rukarešta 3.25.

Effekti

Zagreb Državne vrednote: Vojna škoda 372 — 375.50, 4% agrarne 49 — 51, 6% begluške 68.25 — 69, 6% dalm agrarne 65.50 — 66, 7% stabiliz. 86 bl, 7% Drž. hip. banka 90 den., 7% Blair 75.50 den., 8% Blair 85 den.; Narodna banka 6900 den., PAB 190 — 195, Trboveljski 220 bl., Seče-

rana Osijek 140 den., Sečarana Veliki Bečkerek 680 den., Dubrovačka 250 den., Jadranska 350 den., Oceanija 240 — 250, Našice 400 den., Osiječka ljevaonica 150 den., Danica 40 bl.
Beograd. Vojna škoda 375 — 375.50 (375 — 376), 4% agrarne 49 — 50, 6% begluške 69.40 — 69.50 (69.50), 7% invest. 84.50 — 85.50, 7% Drž. hip. banka 91.50 den., 7% Blair 76 den., 8% Blair 87.25 — 87.75, PAB 193.25 — 194.25.

ZITO

+ Chicago. 29. decembra. Začetni tečaji: pšenica: za maj 135.875, za julij 118.625; koruza: za maj 105.375.
+ Winnipeg. 29. decembra. Začetni tečaji: pšenica: za dec. 129, za maj 129, za julij 125.
+ Novosadska b'agovna borza (29. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica (75 kg) baška, sremška, slavonska 164 — 167; banatska 160 — 163, baška ladja Tisa in Begej 169 — 171; sremška, ladja Dunav, Sava 165 — 167, Rž: baška 127.50 — 130. Ječmen: baški in srem, 64 kg 127.50 — 130 jari, 68 kg 130 — 132.50 Koruza: baška in sremška, nova 69 — 70; banatska 67 — 68; baška sušena par. Indija 82 — 84. Moka: baška in banatska »00« in »00g« 245 — 255; »2« 225 — 235; »3« 205 — 215; »6« 185 — 195; »7« 145 — 155; »8« 105 — 110. Otrubi: baški, sremški, banatski 90 — 92. Fijol: baški bel; in sremski, brez vreč 225 — 230.
t. m.) Tendence čvrsta. Koruza: 12.44 — 12.46.

BOMBAZ

+ Liverpool. 28. decembra. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za dec. 6.86 (prej. ni dan 6.75), za maj 6.84 (6.73), za okt. 6.55 (6.44).

Radio

Sreda, 30. decembra
Ljubljana 12: Glasbene igračke (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Vesel koncert (radio orkester). — 14: Vreme, borza. — 18: Mladinska ura: Berač in smrt — zvočna igra. — 18.40: Pomen našega rudarstva za narodno gospodarstvo (prof. inž. Viktor Gostiša). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Meštrovčević herojisko-epski moški liki (Branko Mašić — iz Zagreba). — 19.50: Šahovski koteček. — 20: Dvospevi — pojeta ga. Pavla in gđc. Majda Lovsetova, pri klavirju prof. M. Lipovšek, vmes radio orkester. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Koncert pevškega zbora »Sava«. — Beograd: 17.20: Pismi. — 17.50: Plošče. — 18: Narodni napivi. — 19.50: Koncert orkestra. — 21.30: Plesni komadi. — 22.30: Plošče. Zagreb: 20: Koncert ciganske kapele. — 20.30: Kakor Ljubljana. 22.20: Godba za ples. Praga: 19.20: Glasbene burke. — 20.40: Koncert češke filharmonije. — 22.15: Lahka in plesna muzika — Varšava: 19.20: Lahka glasba. — 21: Chopinove klavirske skladbe. — 21.30: Komorni koncert. 22: Ples. Dunaj: 12: Koncert orkestra. — 16.05: Glasbeni posnetki iz Bayreutha. — 16.50: Kompozicijska ura. — 19.30: Vesele pesmi. — 20: Gounod: Odršenje (nabožna trilogija). — 22.35: Orkestralni koncert. — Berlin 18: Prenos iz Stuttgarta. — 19: Kabaretni program. — 20.45: Glasbeni letopis iz berlinske postaje. — 22.30: Lahka godba in ples. — München 18: Koncert orkestra. — 19: Lahka glasba. — 20.45: Koncert solistov. — 22.40: Stara glasba na klavirju. — 23.10: Plošče. — Stuttgart 18: Preno iz Münchena. — 20.45: Koncert orkestra in solistov. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — 24: Nočni koncert.

Ogenj v Božičevi trgovini pojasnen. V ponedeljski številki smo poročali o ognju, ki je nastal v nedeljo zjutraj v trgovini g. Alojzija Božiča na Kralja Petra cesti. Sprva ni bilo jasno, kako je ogenj nastal, kmalu pa so policijski organi in dimnikarski mojster g. Fuchs ugotovili, da so se bile vnele saje in žindra v dimniku. Tam je telo že dalje časa, ne da bi bil kdo to opazil, končno pa se je zaradi vročine vnelo tudi blago v ročnem skladišču pri dimniku poleg trgovine Ker je g. Božič naknadno ugotovil, da se mu je zaradi dima mnogo blaga pokvarilo, je škoda znatno večja nego je bilo prvi dan ugotovljeno. Vsa škoda znaša 11.107 Din in je delno krita z zavarovalnico.

Uradni dan Zbornice za TOL v Ljubljani za Celje in okolico bo v torek 5. januarja od 8. do 12. v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje.

V celjski bolnišnici je umrl v ponedeljek zjutraj v starosti 68 let g. Peter Adam Piusi lesni trgovec v Tricesimu v Italiji in lastnik graščine Ojstrica pri St. Juriju ob Taboru. Pokojnega bodo prepeljali v Tricesimo in ga tam položili v rodbinsko grobnico k zadnjemu počitku. Pokojnemu bodi ohranjen blag spomin, svojem naše iskreno sožalje!

II. akademski ples »Stog« — 9. januarja — Narodni dom — Ronov.

Prvi gostinjski ples v Celju v proslavo 50letnice Zdrženja gostinjskih in kavarnarjev v Celju bo 5. januarja v hotelu Union. Privedijev bo ena najlepših veselje zadnjih let. Sodejovaja bosta dva prijubljena godbena zbora.

Srečke za novi razred drž. razredne loterije so prispele. Obnovite srečke do 9. januarja v podružnici »Jutra« v Celju.

Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 velefilm »Alotria« z Adolfom Wohlbrückom in dve predgri.

KINO METROPOL. prinaša danes ob 18.15 in 20.30 »SKRIVANČEK POJE — ZVRGOLI...« (Martha Eggerth).

Iz Maribora

Pogreb vrliga moža. Ob številnem spremstvu je bil na kungoškem pokopališču pogreb vrliga lovskega veterana Michaela Kluga, ki so mu na grobu spregovorili prisrčne poslovilne besede kungoški župnik, strokovni učitelj Ivan Robnik' s katerim je zaslužni pokojnik skupno deloval v predvojni dobi za slovensko šolo pri Sv. Juriju ob Pesnici, ter v imenu obzemnih lovcev g. Terčelj. Slava zaslužnemu možu!

Mariborčan član stockholmske opere. Mariborčan Boris Pilato, ki je svojčas deloval pri beograjskem baletu in ki je v zadnjem času sodeloval pri baletu graške opere je včeraj podpisal dogovor, s katerim je angažiran pri stockholmski operi. Dne 2. januarja nastopi pred odptovanjem v Stockholm v Solnogradu, 6. januarja pa na Dunaju.

Pri Abrahamu. Danes obhaja 50letni eo rojstva vrlj rodoljub in v vseh mariborskih krogih priljubljeni upokojeni policijski nameščeneec ter vrlj soustanovitelj »Jadrana« Tone Tomazič. Na mnoga leta!

Novalnetni prešček, zajec in goska v gledališču. Letos se bodo na Silvestrovo izrezala v gledališču ob 24. tri noveletna darila in sicer prešček, zajec in goska. Vsakdo, ki kupi za silvestrsko predstavo vstopnico za sedež, dobi srečko, ki ga opraviči do zvečanja. — Na novo leto zvečer pa gostuje v partiji komtese Lidije in Albinjevi opereti »Baron Trenke bivša diva osiješke, banjaluške in beograjske opere.

Novi odmevi radvanjske ponarejevalne atere. Zaradi suma soudeležbe, oziroma sovednosti glede ponarejenja tisočdinarskih bankovcev so tenzinski orožniki aretirali nekoga čevljarskega mojstra s Pobrežja. Mož je pri zaslišanju priznal, da mu je zloglasni ponarejevalec Rupnik dal ob neki priliki nekaj šivati, tajil pa je vsako sodelovanje pri ponarejevanju in tudi sovednost. Orožniki so ga odvedli v zapore okrožnega sodišča.

Dr. med. Klara Kukovec ordinira zopet. Krekova ulica 18.

Plat zvona na Pobrežju. V noči na torek je očitno po zlobni roki nastal požar pri posestniku Vinku Ubljerju na Pobrežju. Nasipna ulica št. 55. Gasili so mariborski in pobreški gasilci, ki so bili neutrudno na delu od 22. do 1. ure zjutraj. Škoda znaša zaradi upepelitve gospodarskega postolja 55.000 dinarjev.

Iz Kranja

Lep koncertni večer bo v Kranju 8. januarja. Priredi ga Udruženje ljubljanskih konservatoristov v gimnazijski delovadnici. Ves spored bo izvajal orkester državne konservatorija in orkestralnega društva Glasbene Matice. Poseben koncertni dogodek, ki bo nedvomno razveselil ves za glasbo vneti Kranj, bo nastop našega največjega opernega pevca, direktorja državnega konservatorija g. Julija Betetta, ki bo zapel več pesmi ob spremljevanju orkestra. Ne dvomimo, da bo ljubozno sodelovanje velikega umetnika pevca privabilo na koncert vse ljubitelje glasbene umetnosti.

Za Silvestrov večer se je Narodna čitalnica spomnila letos tudi onih ki jim moderni tingeltangel kviri posluh, v obliki zabavnih kupletov in šalivnih nastopov, ki se bodo izvajali med plesnimi odmori do polnoči. Pa tudi druga plat ne bo s tem prav nič prikrajšana. Torej, kdor kaj požabi želi, naj v Narodni dom prihiti točno ob 20., da smeha preveč ne zamudi.

Ptuja

Hude opekline. 48letni kočar Anton Topolovec iz Veljkega Okučja v Halozah je iz peči dvigal velik lonec vrele vode. Pri tem je padel in se je krop razlil po njegovem letem. Hudo opečenega so prepeljali v bolnišnico, kjer se bor. s smrtjo.

Ostreljen. V nedeljo je na banovinski cesti v Novi vasi pri Pruju med fanji nastal prepir in je bil Franc Črešnjič iz Nove vasi obstreljen. Fant, ki je streljal, je pri zaslišanju izpovedal, da je rabil orožje v si lobranu, ker se bil napaden. Zadevo preiskuje sodišče. Črešnikova rana ni nevarna.

Straža v snegu

Bojišče pred Madridom pokriva sneg in patroliranje se vrši v znamenju zime

Naprava za obujanje mrtvih

Novost v laboratoriju Fordhamovega vseučilišča v New Yorku

Znanstveni laboratorij Fordhamovega vseučilišča v New Yorku je z uspehom preizkusil pripravo, ki je sposobna vrniti življenje ljudem in živalim, ki jih je zadel električni udarec. Izumitelja te priprave sta dr. Leonard Piccoli in dr. William Mc Niff. Tri leta sta delala poskuse, preden sta stopila s svojo pripravo pred znanstveno komisijo. Raziakovalec sta najprvo ugotovila, kar je bilo sicer že prej znano, da nastopi smrt zavoljo električnega loka v večini primerov zavoljo tega, ker se ustavi delovanje srca. Nato sta odkrila, da more protivni sunek z izmeničnim tokom nizke frekvence obnoviti to delovanje. Z mnogimi poskusi na živalih sta obnovljala tako življenje, tudi če so je živali kazale vse znake smrti. Po električnem toku ubitega morskega prešička sta

s svojim aparatom n. pr. zopet obudila, nato sta ga ubila z drugim električnim sunkom in ga še enkrat obudila, ne da bi žival kazala kakšne poškodbe v življenjsko važnih organih. Seveda gre v vseh takšnih primerih za navidezno smrt, ki se pa vedno konča s pravo smrtjo.

Sedaj nameravata oba učenjaka napraviti specialne poskuse z ljudmi in če bodo uspehi isto tako ugodni, boja svoj aparat predelala nalašč za ta namen. Pri sedanjem modelu je mogoče elektrici delovati proti električni udarec v nekaj sekundah položiti žrvi na prsi in rame. Uporaben je pa ta aparat je v primerih, da je šel smrtni sunek skozi roko ali eklepe do srca. Za žrtve električnega udara ni pomoči, kajti tu gre udarec skozi glavo in poškoduje možganske stanice.

Mož iz svetovne vojne

Generaloberst von Seeckt je umrl

Generaloberst von Seeckt

V nedeljo popoldne je umrl v Berlinu generaloberst von Seeckt v 71. letu svoje dobe. Pokornik je spadal med najmarkantnejše vojaške osebnosti Nemčije. Izšel je iz šole

generala Schlieffena, ki je izdelal načrt za vpad v Francijo in Belgijo.

Med svetovno vojno je bila von Seecktu poverjena naloga pomagati maršalu Mackensenu. Potem, ko se je po njegovem načrtu posrečil proboj fronte pri Gorlicah, je bil do deljen nemški vojski, ki je udarila na Balkan. S prehodom čez Donavo pri Orsovi je bila srbska vojska prisiljena k umiku in posledica te vojaške operacije je bilo vojaško izpraznjenje Srbije. Črne gore, a tudi Albanije.

Po svetovni vojni se je dal von Seeckt na razpolago nemški republiki in je ob popolni politični nevtiralnosti reorganiziral Reichswehr. Mirovna pogodba je dovolila Nemčiji samo sto tisoč vojakov. Von Seeckt je umel to število mož tako urediti, da so predstavljali močno armado. Zastopal je načelo, da so časi množičnih armad minili ter je nastopila nova doba specialnih čet, ki bodo s svojim jedrom odločale o usodi v bodočih vojnah.

V zadnjih letih je šel von Seeckt na Kitajsko, kjer je deloval kot instruktor in reorganizator. Na Kitajskem pa ni ostal dolgo. Vrnil se je domov telesno oslabilen in je živel posihmal strogo zasebno. Pregledoval je svoje spomine, ki jih vojaški strokovnjaki tudi izven Nemčije zelo cenijo.

Afera na dunajski pošti

Zadnjih so pisali o nekem pismonoši v Sofiji, ki je v štirinajstih letih pograbil okrog 50 tisoč pisem. Slučajno afera imajo sedaj na Dunaju. Poštni urad št. 56 na Gumpendorfski cesti je že dve leti prejemal mnoge pritožbe, da dobivajo ljudje splošna pisma, toda zločinca, ki jih je odpral niso mogli odkriti.

V začetku septembra je neki nameščeneec tega urada končno slučajno zalotil manipulanta Ferdinanda Weissenbergerja, ko je vtaknil šop pisem iz tujine v svoj žep. Na policiji je Weissenberger prvotno priznal, da je od letošnjega januarja pobral iz inostranih pisem za kakšnih 2000 Din denarja. Pozneje je svojo izpoved prečkal, pa se sedaj pred sodniki izgovarja na svojega tovaršča Alojza Pibitza, ki so ga šele pretokle dni aretirali pod sumom, da je odprl na stotine pisem iz tujine.

Otrok s tremi očmi

V vojaški bolnišnici v Torunju na Poljskem se je rodilo te dni dete, ki ima tri oči. V ostalem je popolnoma normalno.

Razdejanje državljanske vojne

Na levi: Pogled v prejšnje stanovanje španskega min. predsednika Larga Caballera v Madridu. — Na desni: Razbita hiša v osrčju španske prestolnice

Boj z divjo mačko

V gozdovih okoli Smirne se kažejo v zadnjem času velike mačke, ki se jih ljudje zavoljo njih napadalnosti zelo boje. Pred kratkim je takšna mačka raztrgala jagnje, čigar lastnik je nastavljal potem past, da bi zverino ujela. Mačka se je res ujela v past, pa se je utegnila osvoboditi in je zbežala v gozd. Kmet ji je sledil, a sredi gozda ga je žival nenadno napadla in težko ranila. Na njegove klice je pritekkel neki drugi kmet, ki je oddal na mačko strel iz samokresa. Zadel jo je, toda žival je navzlic temu napadla še njega. Le s težavo se je je mogel mož ubraniti in jo usmrtiti z drugim strelom.

Ga. Simpsonova v panoptiku

Ker je postala ga. Simpsonova znamenita osebnost, jo je vodstvo svetovnoznane kabineta voščenih figur ge. Tussaudove v Londonu sprejelo v svoje zbirke, kjer so zastopane samo slavne osebnosti stare in nove zgodovine. Ga. Simpsonovi oziroma njeni voščeni figuri so odredili prostor v vdolbini, ki je drapirana s purpurjem, oblečena pa je v škrlatno rdečo oblečilo. Obraz se ji rahlo smehlja, oči pa so ji uprte v njenega nasprotnika, nadškofa canterburyjskega, poglavarja angleške cerkve, ki je oddaljen kakšnih trideset metrov od nje. Lik ga. Simpsonove stalno straži neki nameščeneec kabineta voščenih figur

Med voščeni kipi

Lik ge. Simpsonove v kabinetu voščenih figur Mme. Tussaud v Londonu

Hauptmannova pisma na dražbi

Knjiga z edinstveno vsebino v Zedinjenih državah

Na originalen način si hočejo pomagati oblasti v New Jersey, da bi krile vsaj del velikih stroškov, ki so jih imele s procesom proti ugrabitelju Lindberghovega otroka, Brunu Hauptmannu. Sodne akte proti njemu bodo izdale v obliki knjige, stvar, ki se je zgodila prvič v Zedinjenih državah. Razen tega bodo vsa dokazila prodali na javni dražbi. Izkupilec gre v

blagajno vrhovnega sodišča v New Jersey. Glavni predmeti te dražbe bodo pisma, ki jih je Hauptmann napisal pred svojo aretacijo in po njej. Prodali bodo tudi prošlulo pismo z zahtevo po odkupnini. Sedaj se je izkazalo, da Hauptmannovih pisem niso oddajali v originalu njegovi ženi, temveč samo v kopiji, originale pa je obdržalo sodišče

Letalo pristalo v goščavi

Znani amerški pilot Merrill, ki se je proslavil kot rekorder z nepretrganim letom iz New Yorka v London, je zašel nad pensilvanskimi hribov in hud vihar. Vodja je potniško letalo z osmimi potniki in dvema drugima pilotoma iz Miamija v Newark. V eničnem viharju je izgubil orientacijo, pa se je na kratko odločil, da pristane. Priстал je v gozdni goščavi. Aparat se je težko poško doval in Merrill je odnesel lažje rane, vsi ostali potniki pa so se rešili brez škoda.

Nazadovanje porodov na Bolgarskem

V zadnjem času opozarjajo bolgarski demografi na nazadovanje porodov v tej državi. Bolgarska je še pred kratkim izkazovala poleg Rusije, Poljske in Rumunske najvišje število porodov. V zadnjih letih pa je število po mestih nazadovalo za 8, na deželi za 7 odstotkov. Opaziti je sicer tudi nazadovanje števila mrtvih, toda to je še vedno za 50 odstotkov višje nego v srednji Evropi.

Angleški poštni promet za božične praznike

Božični poštni promet je dosegel letos na Angleškem nov rekord. Samo 23. decembra so v Londonu dostavili nič manj nego 16 milijonov vsakovrstnih poštinih pošilk. Naslednji dan je bil promet še večji. Zavoljo tega so morali v angleški prestolnici namestiti 13 tisoč novih poštinih uradnikov.

Natrij pospešuje revmatizem

Medicinsko odkritje angleške zdravnice

Angleška zdravnica drea Dorothy Haasova je poročala te dni o velikih uspehih z zdravljenjem revmatizma, in to s pomočjo posebne rastlinske diete, ki so jo preizkusili v londonski bolnišnici Royal Free. Bistvo te diete je v tem, da vsebuje izredno malo natrija.

Nedostajanje te snovi ima za posledico, da prične oteklost bolnih sklepov hitro nazadovati in s tem popusti tudi bolečina. Predpisana dieta vsebuje nadalje zelo malo beljakovine, tem več pa vitamina B in C, ki uvideva medicina čedalje bolj njuno zdravilno moč. Dieta sestoji v glavnem iz limo nastrganih orehov z limono ter iz mnogo presnega in posušenega sadja. Dalje dobivajo bolniki razno koreninsko zelenjavo in drobno zrezane salate.

Uspehi so veliki. Nekaj možak, ki se je ob

sprejemu v bolnišnico komaj gibal, je šest tednov po svojem odhodu n. pr. zmagal na neki plavalni tekmi. V prvem tednu zdravljenja se pojavil po navadi nazadovanje teže, ki pa pozneje spet narase.

Smrt Einsteinove žene

Kakor so poročali listi te dni, je 20. decembra v Princetonu (USA) po dolgi boleznini umrla žena ustvaritelja relativnostne teorije, prof. Alberta Einsteina. Bila je njegova druga žena. V prvem zakonu se je bil prof. Einstein poročil z neko jugoslovansko matematičarko. Druga žena je bila njegova sestrična. Bila mu je vedno razumna družica na življenjski poti in je v mnogem koristila njegovemu delu.

Ostvaritelju imperija

Italijanski senat je poklonil Mussoliniju kot ostvaritelju imperija dragoceno sarkofag z umetno rezljanim ročajem

Viktorski ceremoniel na angleškem dvoru

Ločene ženske ne bodo več smele na londonski dvor

Angleškega kralja Jurija VI. bodo kronali z dvema kronama, in sicer s krono sv. Edvarda in z državno krono, ki mu pritiče kot vladarju dominionov. Ti kroni so te dni z močno stražo spravili iz toverske zakladnice k vladnim draguljarjem, da pregledajo in ugotove, da-li je

potrebno kakšno čiščenje ali popravilo. Britska imperialsna krona spada med krona čuda sveta. Vsebuje 3000 draguljev, med njimi je sloviti demant Cullinan, ki mu vrednosti ne morejo preccniti.

Kraljica Elizabeta je izrekla željo, da bi se na angleškem dvoru ponovno uvedel viktorski ceremoniel in je dvornemu maršalu, vojvodi Norfolkškemu, že odredila, naj se pri pripravah za svečanosti kronanja, v kolikor se tiče povabila dam, držal instrukcij, ki so veljale za dvorni ceremoniel pod kraljico Mary. Praktično pomeni to, da na angleški dvor ločene žene v bodoče ne bodo imele več dostopa, pa naj pripadajo diplomatskim krogom ali pa krogu višjega uradništva.

Zaklad v stari pisalni mizi

Na neki dražbi v avstralskem mestu Geelongu je neka ženska kupila staro pisalno mizo za kakšnih 3000 dinarjev. Ko je doma to mizo snažila, je odkrila skrivnen predal, v njem pa v vati kup nebrusenih diamantov. Domnevajo, da so ležali v tem predalu že nad 200 let. Njihovo vrednost cenijo na več nego milijon dinarjev

V prostovoljno preganstvo

Mladi kitajski maršal Ciangsuellang, ki se je z ujetništvom maršala Ciangsuellanga močno kompromitiral pred nankinsko vlado in vsem svetom, se je odločil oditi v prostovoljno preganstvo

ANEKDOTA

Igračca Pajlberg in Moissi sta se sprehajala. Nenadoma uzre Pajlberg moškega in pokaže nanj s prstom rekoč: »To je mož, ki mu dolgujem neskončno dostic.
»Torej je ta človek velik človekoljubec je menil Moissi.
»Kaj šele je odvračil Pajlberg »nič od dajec ne. To je moj hišni gospodar.

VSAK DAN ENA

»Nu, kaj vsega ne pišejo dandanes dnevniki! Tukaj stoji na primer, da je nevarno lažiti po planinah...«

(Judge)

Kulturni pregled

Iz ljubljanske opere

Letošnji božični repertoar je nudil težje in lažje glasbe v izobilju ter je našel pri občinstvu — razen v petek popoldne — mnogo odziva in zanimanja. Med drugim smo čuli nekaj letih ponovno opereto »Pri treh mladenkah«.

Komaj se je konec XVII. stoletja italijanska opera razbohotila po dvorih evropskih kulturnih središč in naša posnemovalcev v domačih komunistih, že se pojavlja reakcija s strani medobinstva, ki je baš takrat kot stalež pridobilo na ugledu in veljavi. Mitologija, antika, dvorjanske slavnosti in slične patetične snovi so mu bile tuje, odmaknjene. Povsod nastajajo obrisi takih del, ki nudijo več zabave in ki tudi bolj ustrezajo okusu dobe. Na Francoskem (»opéra comique«), v Italiji pričetki »opere buffe«, v Angliji »beraška opera«, na Dunaju pa vplivi »Singspiel«-a so pojavi XVIII. stol., ki nimajo istega izvora in iste vrednosti, vendar pa vedno bolj uveljavljajo na eni strani zahteve takratnega življenja, na drugi: satiro, na drugi zabavno snov v obliki pristneje dramatične in pa ljudstvu dostopnejšo glasbo (pesem!). Romantika s svojimi mnogoterimi vplivi je razkrojila in poplivila marsikatero tradicionalno formo. Poplivila je tudi plehekse izraske opere do tiste operete, ki je vzrasla v nam znani obliki prav na Dunaju pod vplivi dunajskega valčka, starejšega Straussa in Lannerja ter deloma Offenbachovih nekdanj mnogih igranih komadov. Suppé, Millöcker in Strauss ml. so vrhunci te tvorbe, ki si je opomogla zopet v XX. stol. z Leharjem, Kalmanom in drugimi ter prešla po vojni v revijsko opereto, ki izključuje vsakršno notranjo povezanost, zadovoljujoč le zabavo željno publiko s svojo sentimentalnostjo in stupidnim plesnim ritmom brez zahtev do plemenitejših umskih in čustvenih doživitev.

Samosvoj pojav je opereta »Pri treh mladenkah«. Košček komponistovega življenja, najpoglednejši njegovi napevi, bidermajerski okoliš, vse to je postalo v spretnih rokah libretistov in glasbenika H. Beréja tvorba, ki se s pridom uveljavlja pozorno na odrih. Kaj zato, če je Schubert že z 19. leti pisal dela, katerih globini se še danes čudimo! Kaj zanima občinstvo pravo težišče njegove vzvišene glasbe? Kdo vprašuje, ali ni ta navilni junak na odru vendarle odmaknjen od resničnosti? Ko pa more iskrenost teh nekaterih njegovih melodij — žepav najpomembnejših — in snov sama vendarle zabavati, zbujaati zanimanje in doživetje v tisti plasti poslušalcev, ki je najvernejši obiskovalec operetnega repertoarja.

Opereta »Pri treh mladenkah« zahteva zaradi centralne figure — Schuberta — in historičnega lokalno-dunajskega okoliša določen stil — »Biedermeier«. Režiser in scenograf sta po svojih močeh pripomogla k zaokroženosti in skladnosti. Le prvemu je zameriti, da ni opustil nekaterih obrabljanih neslanosti, ki so se od njegovih prednikov sem vrinile v okvir dejanja ter samo kvirijo povezanost, ne morejo pa nadomestiti prave operetne šale, ki zahteva kljub vsej budalosti (Stumpfsinn!) parketno oglednost in fineso. Privlačnost v prizoritve pa je in

bo lepo petje. G. Kolacio kot Schubert in ga Gjunjenac kot Hannerl sta zapela tako toplo, da sta žela po vsaki pesmi navdušen aplavz. G. Kolacio je dragocena pridobitev v solističnem ansamblu in njegova priljubljenost od dne do dne raste. Mladega, mehkega, neokretnega dobičino Schuberta je tudi igralski pogodil. Zdjavi zavis od uprave, da pevca pridobi tudi v bodoče ter mu še nadalje nudi v repertoarju možnosti, da se stopnjema izpopolnjuje in raste skladno s svojim napredkom. Udeleževanje v opereti pa naj bo omejeno na sedanjosti poizkus. Še tako laskav uspeh na tem polju ne sme zasenčiti velike razlike med operetnim in opernim petjem. Drug cilj, drug način, drug obseg in druga lege (pa najsi transponirana) zahtevajo vsak svojo usmerjenost in nadarjenost.

Protipol Sobubertu po temperamentu, njegov prijatelj, pesnik baron Schober, je našel živahnega interpreta v g. Gorskom, ki tudi pevsko povsem ustreza nemalim zahtevam vloge. G. Jelnicar kot slikar M. pl. Sobwind, g. Zagar kot risar Kugelwieser ter g. Petrovič kot pevec S. M. Vogel so s svojimi kreacijami in maskami predstavljali zgodovinske osebnosti Schubertove tovarišije, kot jih poznamo iz takratnih originalov ter vse glasb. točke zapeli jako ubrano. Ga Španova in gđc. Cankarjeva sta tvorili iz vrstno go Gjunjenac prav mičen tercet, ponos očeta Tschölla, dvornega steklarja in njegove žene Marije (g. Zupana in gđc. Strnišev), ga Poličeva kot operna pevka Grisi je skrbela za obilen smeh in zabavo, enako špicelj g. Pečka v svoji tradicionalni maski. Ga Rakarjeva ter g. Dre-novec, Frelih in Hvastja so se skladno pridružili gornjim, slednja dva tudi pevsko, poleg mnogih ostalih sodelujočih.

Predstava je bila animirana, le nerodnosti v govoru in izgovorjavi so ovirale tempo dejanja in tu pa tam zabrisale učinek že brez tega dovolj bormih dramatskih mest. — Dirigent g. Susteršič je z veliko ljubeznijo in vnmemo vodil orkester in pevce ter z mehko gesto stremel za uglasjenostjo. Od slednjih je zaslužil več pozornosti.

V sobotni predstavi »Glumačev« smo čuli g. M. Simenca v vlogi Bajazza. Neizenačenost glasu, brezbarvna nizina, pogosta indispozicija (Othello, Aida, Bajazzo) nas upravičeno navdajajo z bojaznijo, da je g. Simenc prenapel prekoračil svoj umetniški višek! Čeprav imajo najvišji toni še nekdanji blesek, je način petja zvezan s tolikim naporom, da je celo po znanih arijah izostal običajni aplavz.

Nasprotno pa doraščajo nove peske moči (gđc. Oljčkové, gg. Franc in Kolacio), ki vzbujajo najlepše nade in jim je le običajno kršenje vsem znanega, a nikdar dosti upoštevane pravila: pevec poj z obrestmi svojega materialja, če naj bo ton lep in glas očuvan! Forsiranje v moči tona škoduje prej ko slej vsakemu pevcu, publiko pa navduši le lep pianissimo bolj od večnega fortissima. Naloga gg. dirigentov je, da ne sebiho in pazljivo očuvajo dragocene mlade glasove s praktičnimi navodili in moderiranjem orkestra.

Nušičev „Dr.“ v zagrebški drami

Največji jugoslovanski komediograf Branislav Nušič je v svoji visoki starosti privedel naš kulturni javnosti prijetno presenečenje: Spisal je svojo nemara najboljšo komedijo iz povojnega Beograda — »Dr.« Po zadnjem dobrem dramskem delu »Beograd nekad i sade je objavil dve manji uspešni komediji »Ožaloščeno poročilo« in »Uježe«, nato se je zopet dvignil in v komediji »Dr.« prekosil svoja znana dela iz mlajših let. Tudi to dokazuje, koliko mladosnih duševnih sil je še ostalo našemu najstarejšemu dramatik. Kritika je navdušeno sprejela najnovejšo Nušičevo delo in ga primerjala z deli Gogolja in Njegovlja, da, nekdo je novo igro označil za najboljšo komedijo v slovenski dramatik polje »Revizorja«.

Nušičev »Dr.« je duhovita satira na neko družbo, ki smatra, da lahko za denar vse kupi, kar je gotovo značilna komponenta povojne moralne krize sploh. Prav ta ost daje Nušičevemu delu pomen, ki presega ožje domače okolje. Originalni zapletljaj z zameno osebnosti je vstrelil novi komediji vprav klasično obeležje. Komediograf Nušič sicer zabava gledalce, vendar ne več samo površno, temveč sega globoko v vse hibe in napake naše družbe in naših ljudi, ter kot izborni satirski silj publiko, da razmisli o vseh teh važnih zadevah svojega časa. Zopet je stari mojster izvrstno karikiriral kontraste v beograjskem okolju.

Zvni, primirni in bogati »gazdar Zivoja ima sina Mijorada, ki se ne mara učiti in rajši poučuje. Oče pa zahteva za vsako cenno, da naj sin dostavi svojem imenu še doktorski naziv, če da leta odpira vsa vrata in nudi možnost, da doseže najvišje položaje. Zato pošlje »gazdar nadarjenega, a sromašnega Mijoradovega tovariša Velimira z Mijoradovimi dokumenti na univerzo v Švicco, da tam doseže za njegovega sina doktorat. To je vozil vse komedije in vir neskončnih zapletljajev. Vse se razpleta, kakor je bilo zasnovano; Velimir prinese Mijoradu doktorat in sedaj hoče njegov oče, da bi postal še docent, samo zato, da se lahko poroči z ministrovo hčerko. Velimir se je pa v Švicci oženil, seveda tudi pod Mijoradovim imenom. Njegova žena Klara pride s sinom v Beograd in postane kočnica res Mijoradova žena. Vrstijo se sila komični prizori in publika se dolovno trese od smeha.

Avtor hudo smeji in napada predvsem one, ki mislijo, da lahko z denarjem vse kupijo, kakor tudi moderne zakone, »provodadžike«, ki oblativno posredujejo pri ženitvah, nadalje dobrotvorke ter sploh vse osebe iz beograjskega malomeščanskega okolja. »Dr.« učinkuje kljub vsem zapletljajem prepričevalno in sodobno ter vpliva na človeka kar oživljajoče. Nušičeva komedija je tako svojevrstna, da zahteva čisto svoj ansambel, ki ga nima niti zagrebško gledališče. Zanimivo je, da je bil »Dr.« upri-

zorjem v Zagrebu pred Beogradom. Zaradi velike razlike v ambientu med Zagrebom in Beogradom zveni komedija na zagrebškem odru kakor prevedena, dasi se seveda zadržal ekavščino. Zato je bil tudi najboljši nosilec glavne vloge »gazdar kot gost Mihailo Marković, slavni nestor igrancev, stari odski rutiner in sijajni Nušičev interpret. Edino on je v polni meri zadel posebnost stila velikega komediografa. V tem smislu sta bila dobra samo še Predrag Milanov kot »ujka« Blagoje in »provodadžika« (Bela Krleža). Vsi ostali niso bili »nušičevski«. Režiser Ka Mesarić je bil popolnoma življen v delo ter je dal predstavi potrebno tempo. Vsekakor sodi »Dr.« med največje uspehe letošnjega dramskega repertoarja.

Dr. O. A.

Zapiski

Češka glasba na produkciji ljubljanskega konservatorija. Še pred božičnimi prazniki je bila v veliki filharmonični dvorani javna produkcija našega konservatorija pod gestjo »Češka glasba«. Uvodno besedo je imel prof. Vilko Ukmar. Spored je navajal vse najmarkantnejše komponente: od Bende, Smetane in Dvořaka do sodobnikov Suka in Novaka ter modernistov Šina, Krške, Hábe. Včepaleka ter Vomačke. Od desetih točk sporeda je bila kar polovica odrejena solo petju. Nastopili so: sopranistka Pavlovič Štefanija; Kolar Olga; Novak Anica ter mnogoobetojača Poljanec Ljudmila in pa basist Ferdo Lupša. Svoje točke so izvajali izbrano in dostojno. Klavirske točke smo čuli tri in so se izkazali; Edita Logar, dalje dobra znanca na konservatorskih produkcijah Marta Osterc, ki si je za svojo točko izbrala najmodernejšo češko skladateljico, in pa končno samozavestni in rutinirani Bojan Adamič. Trio-sonata za dve violini in klavir v 3 stavkih (in ne I. II. in III. stavke, kakor je pogrešno bilo navedeno na sporednih) skladateljica Bende je za današnje zahteve precej zastarela skladnja in ne napravljaj po sebnost svežega vtisa. (Pisana je povsem v slogu lipičnih duetov za dve violini a la Dandja, Vieuxtemps, Viotti). Za zaključek sporeda je izvajal Orkester drž. konservatorija s priljubljenim Orkestralnega društva Glasbene Matice Dvořakovno Serenado za godalni orkester op. 22. Izvajanje je bilo na lepi višini, saj so nekateri slavski ter serenada del trd oreh za izvajalec. Veliki dirigentski talent je pokazal tu mladi, a nad povprečnostjo visoko in vidljivo stojičuroš Prevorsek. Celotna produkcija je po svojem uspehu obogatila vrsto dosedanjih konservatorskih nastopov in znova dokazala da smemo produkcije našega konservatorija vedno smatrati za resne koncertne nastope. Kako o njih sodi L. M. Skerjanc, pa poroča v svojem glasbenem pismu iz Pariza (glej »Jutro« od 23. t. m.). primerjajoč jih s kvajitovno manj uspešnimi produkcijami drugih glasbenih zavodov.

O razstavi slik Matije Jame v Beogradu so pričeli nekateri beograjski listi daljša poročila. V »Politiki« z dne 27. dec. je izšel članek Z. N., ki karakterizira Jamo kot »akademikara u svome impresionizmu«. Njegov akademizem kaže »brezposelnost z ene in neko principelnost z druge strani«. O razstavljenih slikah slovenskega umetnika pravi beograjski kritik, da so »savršeno bezlične. U njima nema ni traga kakve strakti fit zamaha; one su samo jedno nenadahnuto ponavljanje nekotko »principa« impresionističke likovne teorije«.

Likovna umetnost v Beogradu. V dvorani Tehnične fakultete je bila otvorena prva razstava »beograjskih nezavisnih umetnikov«, ki so prišli navkriž z društvom »Cvijeta Zuzorić« in se postavili na lastne noge. Slike, grafike in kipe je razstavilo 34 umetnikov. Razstavo je otvoril Vilko Grdan, ki je v svojem govoru omenil za nas novo vest, da v Ljubljani banovina notira nekoliko miliona za podizanje »Doma umetnosti«. — V umetnostnem paviljonu »Cvijeta Zuzorić« je bila otvorena posmrtna razstava del Koste Miličevića. Listi poročajo, da je bilo pri otvoritvi nezaslužen malo občinstva. O Miličevićem delu je govoril akademik Veljko Petrovič, ki je prikazal tudi siromašno, čudaško, nevrastenično življenje pokojnega Miličevića.

Slovnoce bolgarskega jezika, ki jo je spisal dr. Nikola Mirković, je izdala Jugoslov.-bolgarska liga v Beogradu.

Za najpomembnejši letošnji francoski roman označuje Ramon Fernandez v pariški »Marianne« zadnje nadaljevanje velikega cikla Rogera Martina du Gardo »L'Éclat 1914«. Pisce ni samo hotel pripovedovati zgodb francoske rodbine, pravi Fernandez, marveč nam je dal tudi zgodovinsko sliko, sintezo francoskega in ev-

Idrijsčani so se organizirali

Ustanovili so svoj klub za družabnost in prosveto

Ljubljana, 29. decembra. Nedavno je bil ustanovni občni zbor Idrijskega krožka. Po dveh letih uspešnega pripravljalnega dela, ki je bilo prav posebno plodovito v letošnjem letu, so se Idrijsčani združili tudi formalno v svojo družino. Občni zbor se je vršil ob lepi udeležbi vseh Idrijsčanov, od preprostega delavca do rudarskega glavarja. Prav lepo je bilo zastopano tudi idrijsko ženstvo. Mnogi pa so bili zadržani, med njimi prav ugledni gospodje, ki so želeli zborovanju najlepši uspeh in obljubili vso svojo pomoč.

Zborovanje je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. inž. Janko Mačkovec. Pozdravil je vse navzoče, orisal pomen krožka ter poudaril, da je ustanovitev krožka dolgoletna želja naših rojakov, ki je prišla prav posebno do izraza pri letošnjih prireditvah. Nato je v daljšem poročilu orisal ves pokret tajnik g. L. Božič. Podal je idejno in stvarno utemeljitev idrijskega pokreta, vse važne probleme, ki zadevajo idrijski kot in Idrijsčane v svetu in ki opravčujejo ustanovitev idrijske družine.

Pregledno je bilo poročilo o dosedanjem delu pripravljalnega odbora od proslave 60 letnice g. E. Gangla v letu 1934. do zadnje prireditve letos. V tem letu sta se vršila dva radijska večera, pešizlet k Trem kraljem, avtobusni izlet, združen z akademijo v Zürich, masa za pokojne rojake, velika družbana prireditev z akademijo in naspored Miklavžev večer, ki je bil namenjen največjim. Tajnik se je zahvalil vsem za pomoč in sodelovanje, prav posebno pa slovenskim dnevnikom in »Istria«. Program bodočega dela je tako lep in obilen, da utrjuje vero v lepo in krepko življenje idrijske družine. Z vabilom in pozivom k složenemu delu vseh rojakov in prijateljev ter z ognjem velikega upanja v

Sadističen ubijalec živali

Orožništvo še ni našlo sledu za njim

Zagorje, 29. decembra. Poročali smo že, da neznan možki z očitno abnormalnimi nagibi kolje tod okrog živali. V noči na 27. decembra se je spet pojavil, in sicer v Toplicah, kjer je ubil kozo. Ker je to že peta žival, ki je postala žrtev pokvarjenega sadista, je umljivo, da so ljudje zelo razburjeni, zlasti oni, ki imajo kozo mlekarike.

Žival, ki jo je sirovež pobil, je bila last rudarja Ignaca Ihanca, očeta štirih otrok. Kolikor sta sam in orožništvo ugotovila, je imel zločinec a seboj tudi psa, ker so našli v hlevu pasjo dlako. Dalje sodijo, da je bila žival zlorabljena. Gotovo pa je, da zločinec uživa pri mučenju živali, ker je gozdi polomil vse štiri noge, preden jo je ubil z železno klamfo.

Orožništvo je uvedlo temeljito preiskavo, vendar zločinec še ni prišlo na sled.

Elektrifikacija Krškega

Krško, 29. decembra. Po mnogih, mnogih letih se je uresničila dolgoletna želja Krčanov, ki so doslej živeli v ob leščerbah. V sredo 30. t. m. za go prvič električna luč, ki bo precej izpremenila lice Krškega, prinesla pa tudi možnost za krepak razvoj mesta in okolice v obrtnem ter industrijskem ozirju.

Zo od poletja sem se je govorilo največ samo o elektrifikaciji, o kateri je pa veridna le vedno dvornica, ker je bila le vajena obljuba, a ne dejanj. Čim pa se je doznalo za otvornitev v Mokronogu in drugod, so pa tudi neverjetni Tomažiči kazali značje upanja. Še bolj jih je v upanju potrdila gradnja transformatorja, kateri je sedaj splošno znan kot »krški neboštik«. Tik pred božičem se je pa nenadoma prokretilo na bolje. Krško je oživelo. Četa mehanikov, elektrotehnikov in delavcev je z uverljivo naglico in spretnostjo postavila in razpeljala električno omrežje, pri katerem se vrše sedaj le še zadnja dela priključevanja v hiše in čestne razsvetljave.

Učestvo je, da se ob tej priliki spomni-

ropnega življenja nekaj tednov pred izbruhom vojne. Svojo nalogo je dobro izvršil »s potrpljenjem in umetnostjo, ki sta vredni največjega spoštovanja. Roman »Poletje 1914« je takozvani »roman-flouves« Obravnava tri teme: zgodovinsko, rodbinsko in individualno. Tudi nekateri drugi kritiki pišejo z velikim priznanjem o sklepem delu velikega cikla Rogera Martina du Garda.

Novi spisi Maurice Maeterlincka. Neumorni Maurice Maeterlinck, eden izmed predstaviteljev druge generacije francoskih simbolistov, pesnik in filozof prirode in nje ugank, pošilja iz svoje krasne vile pri Nizizi vsako leto v svet nova dela, dasi je že dokaj prileten (r. 1862). Pravičar je objavil novo knjigo »L'Ombre des Ailes«, ki pravi o nji kritik H. Bidon (Journal des Débats); če ni sinteza, je pa vsaj nekaj katalog Maeterlinckovega mišljenja. Tudi tu je Maeterlinck predvsem metafizik, ki razpravlja o večnosti, o vesoljstvu, o smrti itd. Že nekaj časa pripravlja Maeterlinck, kakor čitamo v predzadnjih »Les Nouvelles Littéraires«, večji spis o življenju golobov, ki jih zadnja leta pridno proučuje. Ta spis bi se vključil v serijo znanih Maeterlinckovih pesniško-prirodopisnih spisov o čebelah, o termutih, o miravlah in o inteligenci rastlin.

Damjan Bjednjij' eden najbolj uvaževanih sovjetskih pisateljev službene »proletarske« smeri, je doživel nedavno hudo razočaranje s sovjetsko vlado, ki je prepovedala neko njegovo igro, v kateri je smiselil krst sv. Vladimira in ruski narodni heroizem. Sovjetska vlada se je postavila na stališče, da sprejetje krščanstva vendarle ni bilo za Ruse taka budalost, kakor se zdi Damjanju Bednemu, ker jih je privedlo v vrsto narodov višje kulture. Tako je sovjetska vlada, kakor vse kaže, pričela nekoliko brzdati tudi brezbožniško propagando in zatirati njene abotne izraskeec.

boljšo bodočnost idrijske kotline je tajnik zaključil svoje poročilo, ki je bilo toplo sprejeto.

Blagajniško poročilo je podal zelo obširno in natančno za vsako prireditev posebno g. ravnatelj Drago Šebenik. Tudi njegovo poročilo, ki izkazuje 25.000 Din prometa, je bilo sprejeto z aplavzom Po poročilu člana revizijskega odbora je bila sprejeta razrešnica celotnemu odboru. Nato so bila sprejeta pravila krožka, odobrena od banke uprave. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. prof. Janko Kumer, v ostali odbor, ki se je takoj sestavil, pa naslednji gg.: Franjo Murovec za podpredsednika, ravnatelj Drago Šebenik za blagajnika, L. Božič za tajnika, za odbornike pa gg.: Tinka Golobova, Mara Toroš, Jaka Dolinar, Viktor Dežela, Tone Stravs, Franc Horvat in Zorko Prelovec. V nadzorstvo sta bila izvoljena gg. inž. Josip Močnik, rudarski glavar in inž. Janko Mačkovec, magistratni nadsvetnik. Novi predsednik se je zahvalil za zaupanje in obljubil, da bo s sodelovanjem odbornikov in vseh rojakov deloval za prosep krožka. Pri slučajnostih se je določila letna članarina za redne in podporne člane in znaša 10 Din. Članarina naj bo bolj morsnega kakor gospodarskega značaja. V imenu »Tabora« je nato pozdrvil občni zbor preds. dr. J. Dekleva in želel mnogo uspehov. Po zaključku občnega zbora se je razvila pristo idrijska zabava. Idrijsčani se zavedajo svoje dolžnosti do celote in do rodne doline, zato bodo vsi rade volje takoj prijavili svoj pristop v organizacijo, ki jim namodesti domačo sosesko in bogato društveno življenje nekdanje Idrije. Vsi njihovi prijatelji pa jim bodo še nadalje prav radi pomagali in z veseljem posecali njihove prireditve.

no v dohah voljev, potem pa je spet vse zaspalo. Resno izpremembo v tem pogledu sta obetala izvesti bivši župan g. Jožko Pfeifer ter pokojni kapitan fregate g. Vladimir Pfeifer iz Leskovca pri Krškem. Po smrti slednjega se je z vsa voljo za elektrifikacijo zavzel g. Pfeifer Jožko kot župan, občinski ter mestni gospodarski odbor. Ukrepeno je bilo že vse, da bi dobili električno leta 1933 ali vsaj spomladi 1934. Ker pa je bila tudi za Dolensko predvidena postopna elektrifikacija, ni bilo možnosti za takovdo že dogovorjenega načrta.

Sport

Konec Hermesovega turnirja

V nedeljo popoldne na igrišču Hermesa. Finale zanimivega Hermesovega nogometnega turnirja bo v nedeljo dne 3. januarja. Če ne bo vreme tako slabo, da bi zopet preprečilo tekme.

V prvi tekmi se srečata premaganca iz prvega kola, Reka in Slovan, ki se bosta borila za lepo tolažilno darilo tovarne ogledal.

V finalu pa se bosta pomerili enajsterič Hermesa in Ljubljane, ki sta v prvem kolu po lepih igrah premagala svoja nasprotnika.

Glede na močno ojačanje obeh moštev, zlasti Hermesa, ki nastopi po dolgem času zopet z znanim Rafetom kot vodjo napada, se nam obeta v tej finalni borbi ena najbolj napetih borb zadnjega časa v Ljubljani. Zato vlada za tekmo veliko zanimanje med občinstvom. Ni manjše pa seveda ni zanimanje za srečanje med Slovanom in Reko, ki se bosta borila za krasno prehodno darilo.

Otvoritev hokejske sezone

V soboto in nedeljo na drsališču Ilirije

Hokejska sekcija Ilirije otvarja sezono. V goste je povabila bivšega avstrijskega državnega prvaka KAC-a iz Celovca, ki je nashi sportni publiki že dobro znan. Hokejisti Ilirije pridno trenirajo, tako da bodo dobremu nasprotniku lahko nudili čim večji odpor.

Tekmi bosta v soboto ob 20. in v nedeljo ob 10. dopoldne.

Vsem klubom! Notice za novoletno številko naj bodo do 15. ure v redakciji!

Uspeh naših table-tenistov v Vrhu. Na table-teniskem prvenstvu dunavske banovine je, kakor smo že zabeležili, Ilirija zasedla prvo mesto v konkurenci moštev. Med poedince je bil zmagovalec Hermežan Marinko, ki je drugič odnesel pokal prireditelja. Drugo in tretje mesto sta zasedla Ilirijana Lazar in Weissbacher. V double-partijah je bil najboljši par ilirijanski Lazar-Weissbacher.

Smučarski klub »Ljubljana« obvešča tekmovalce, ki so prijavljeni za II. božični tečaj na Pokljuki, da dobe vsa potrebna navodila, kakor tudi imena, kdo je sprejet v tečaj, v trgovini Sport-Kmet. Odhod tečajnikov je 3. I. 1937. ob 7.15 uri z glav. kolodvora.

ZSK Hermes (nog. seka). Postava, ki igra v nedeljo dne 3. jan. proti SK Ljubljani, je razvidna na oglasni deski v garderobi.

SK Reka. Pozivajo se vsi igralci, ki še niso vrtili klubske opreme, da jo zanesljivo prinesejo gospodarju g. Steklasi na dom, danes ali jutri.

O smuki na Voglu nam poročajo: V Ljubljani ni snega, toda na Voglu ga je zadosti in dobrega, da se kar kadi za nami v bele oblake. Od hotela Sv. Janeza privede na Vogel lahka, dobro zgazena pot, pri Skalaškem domu pa si navežeš smučič in že si v pršici. Najlepše je tam pri Zgornjem Voglu (10 minut od koč) kjer so osonja pobočja. Tu se zbirajo številni zadovoljni obiskovalci te skalaške in edinstvene kočje v Julijskih Alpah, ki spuč nima para« — kot je nekdo zapisal v vpisno knjigo — in se vadijo v alpskem smučanju skupaj s Skalaši, ki imajo letos dobro obiskan tečaj. Le neradi zapuščajo že v mraku ta krasna smučišča, ki jih — res neverjetno, toda resnično — pokriva pršica na trdi, debeli snežni podlagi. Mnogo jih je prvič na Voglu, pa vsak pravi: Prvič na Voglu, a ne zadnjič!

Naše gledališče

DRAMA

Sreda 30.: Konjeniška patroja. Red Sreda. Cetrtak 31.: ob 21. Korajža velja! Izven. Cene od 20 Din navzdol.

Petek 1. januarja: ob 15. Kralj z neba. Izven. Cene od 20 Din navzdol. Ob 20. Na ledeni plošči. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Sreda 30.: Pri treh mladenkah. Izven. Cetrtak 31.: ob 21. Pod to goro zeleno... Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Petek 1. januarja: ob 15. Sv. Anton. vseh ljubljenskih patron. Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20. Aida. Izven. Gostovanje g. dr. Adriana. Cene od 30 Din navzdol.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Petek 1. januarja: Pobegla nevesta, Premiera. Sobotna, 2.: Pobegla nevesta. Nedelja, 3.: Pobegla nevesta.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE:

Sreda, 30.: Zaprio. Cetrtak, 31.: ob 21. Ples v Savoju. Petek, 1. januarja: ob 15. Visokost pleša. Ob 20.: Baron Trenk. Znižane cene. Gostuje Majlida Krajcova.

R. URBAN:

30

Vstajenje gospoda Treeja

Roman

Moja poslednja volja.

Ker čutim, da se mi bliža konec in so me izkušnje zadnji dni prepričale, da je postala sprememba moje oporoke nujno potrebna, razveljavljam pri popolni pameti in zavestni vse svoje dosedanje odredbe z strani dediščine.

O svojem skupnem premoženju v vrednosti 276.000 funtov sterlingov, čigar natančni spisek je v notarjevih rokah, določam, da se premoženje takole razdeli:

- 50.000 funtov londonskim dobrodušnim zavodom,
- 100.000 funtov po enakih delih vsem angleškim visokim šolam,
- 126.000 funtov moji tajnici, gospodični Adlercreuzovi, ki pričakujem od nje plemenitost, da bo mojemu zvestemu slugi Stonu zagotovila brezskrbno življenje na stara leta.

Alko bi Margareta Adlercreuzova pred pravnoveljavnim nastopom dediščine umrla, pripade nji namenjeni delež mestu Londonu na svobodno razpolago.

Matthew Tree
Porters Hall, dne 19. marca 19...

Fred Stone James Morton

»Tako,« je rekel Robin, ko je nadzornik končal, »to je zdaj prvi žarek svetlobe. S to oporoko je dobil portershallski slučaj docela novo lice. Gospodični Adlercreuzovi je po tem takem namenjena velikiška vsota, in nagib dobičkalnosti stopa spet v ospredje. Če Stone v tej zadnji oporoki ni naveden med dediči, je malone podoba, kakor da bi bilo to samo zaradi tega opuščeno, ker bi bila listina v takem primeru neveljavna. Zanimivo bi bilo tudi vedeti, kaj je napolnilo Treeja, da je popolnoma opustil svoj namen, storiti dr. Taylorja neomejenega dediča vsega premoženja. Videti je skoraj, kakor da bi bil prišel gospod Tree v zadrego, komu naj zapusti svoj denar, samo da mu ga ne bi bilo treba zapisati dediču, ki ga je bil prvica določil.«

»Jako čudno,« je menil Barton; »zdaj postaja tudi razumljivo, zakaj je nasprotna stranika uprizorila taik lov na to listino. Prva oporoka je določala dr. Taylorja za univerzalnega dediča, tako da bi bilo po zdravnikovi nepričakovani smrti nasledstvo padlo na brata. Naj bo ta z umorom v zvezi ali ne, vsekako se obrača proti njemu glavni sum, da je zasnoval vse zločine, ki so se zgodili.«

Robin je bil enakih misli. »In zdaj pridemo do druge priče v oporoki,« je dejal, »do tega Jamesa Mortona. Alko se ne motim, je to elektrika, ki je minuli četrtek v Porters Hallu nekaj popraviljal in čigar prstni odtis smo našli na posteljni svetiljki. Po tem človeku smo tudi pozvedovali, vendar ga nismo mogli zaslišati, ker je že v ponedeljek odpotoval, baje na deželo, da bi tam našel delo. Ta mož je zdaj za nas silno važen, in neutegoma moramo vse ukreniti, da ga dobimo v roke.«

»Ker je zginil ravno ob tistem času,« je rekel Barton, »ko se je Stone v ponedeljek odtegnil našemu nadzorstvu, bi se dalo zdaj tudi razložiti, kaj je sluga storil s 1500 funti, ki jih je tisti dan dvignil v banki.«

»Ali hočete mar reči, da je dal Stone ta denar mlademu človeku, da bi mu omogočil beg?« je vprašal Robin.

»O tem sem skoraj prepričan,« je menil Barton. Govorili so še o najbolj nujnih ukrepih, ki bi jih bilo treba storiti v tej zadevi. Nato se je višji nadzornik poslovil, ker je hotel iti z oporoko v Scotland Yard in poročati predsedniku. Ko je odšel, je Barton velel seržantu Mackenzieju, naj gre v policijski kemični laboratorij po izvid o prvotni vsebini stekleničke, ki jo je bil seržant Cock prejšnji dan našel v Porters Hallu na vrhu.

»Če so se morda našli v steklenički sledovi morfija,« je Barton zaklical za svojim podrejenecem, »tedaj prosim, da me prizanesljivo obvestite, zakaj v takem primeru morilec ne bi bil ušel skozi ključavnico, in meni bi se utegnulo zmešati.«

»Kako vam pride to na misel?« je vprašal Mackenzie in obstal.

»Ko sem bral oporoko,« je mirno odvrnil nadzornik, »se mi je porodila misel, tako nezasišana, da se je niti izreči ne upam.«

16. poglavje

V prvem nadstropju gosposke hiše na Langford-ski cesti je stanoval neki gospod Kat — Mac Kat. Dasi so ga imeli tu prav za prav za prismojenega čudaka, je vratar vendar z največjim spoštovanjem govoril o njem, zakaj najemnik je imel darežljivo roko in je dajal kmečje napitnine. Gospodu Katu je utegnulo biti kakih pet in petdeset let. Za svojo vnanjost se je malo menil; vseh osem mesecev, kar je stanoval v tej hiši, je nosil zmerom isto ogoljeno obleko, las in sive brade si ni ne strigel ne česal, in hodil je zmerom malomarno sključen, s pogledom uprtim v tla, kakor da bi nekaj iskal. Obiskovni sprejemal in časih po več dni ni zapustil stanovanja. Vsa njegova služinčad je bila gosposdinja, ki je dopoldne opravljala svoje posle, kuhala in pospravljala sobe, to je, kolikor so ji bile dostopne. Gospoda Kata ni skoraj nikoli videla. Opoldne je postavila jedi na mizo v obednici in potrkala na ena izmed dvojnih vrat, ki so vodila odtod v dve drugi sobi in ki jih je bil dal najemnik, ko se je vsežil, oblažiniti in okovati z železjem in posebnimi ključavnicami. Gosposdinji se doslej kljub njimi radovednosti še ni bilo posrečilo, da bi bila vrgla oči v ta skrivnostna prostora,

MALI OGLASI

Kam pa, kam?

Beseda Din. davk 5 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din

Naznanilo

Prezval sem znano restavracijo Carman, Zgor. Siska. Prvo vrstna vina in jedila. Cena zmerna. — Posredništvo točna. Dvornica na razpolago. Sa pripravila Tomaž Kos. 32428-18

Službo dobi

Beseda Din. davk 5 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din

Boljšo postrežnico

do 35 let staro natančno v pospravljanju sob, sprejemanje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32463-4

Štafirarico

za šivanje moških klubov, sprejemanje. Rudolf Pak, klubovar, Sv. Petra cesta 28. 32477-1

Mizarski mojster

1800 mizarja brez obeta za kompanjone, s karizmatično 2-5000 Din. Ponudba na ogled, odd. Jutra pod šifro kompanjone. 32469-1

Brivski pomočnik

prvo vrstne delavce, dobi stalno mesto. Prizerski salon »RAKAR«, Ljubljana, Prešernova ul. 7. 32482-2

Službe išče

Beseda Din. davk 5 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din

Natakarica

pridna, poštena in zanesljiva, bi rada menjala službo, najraje v okolici Maribora. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32482-2

Vaenci (ke)

Beseda Din. davk 5 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din

Deček

14 let. želi mesta kot vajenec za mehaniko, krojaško ali mizarstvo ali z vso oprejo. Novak, Rbovčič ul. 23. 32427-44

Prodaj

Beseda Din. davk 5 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din

Stedilnik

na 3 obetne dobro obratno, izdelan v Eger, Ljubljana, Gosposvetska 5. 32494-6

Več voz žganja

za kurjavo prodam. Triziska cesta 9. 32423-6

Živali

Din. davk 5 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din

Pes, nemški boksar

istokrvjen s rodovnikom, odlikovan na mariborski pesji razstavi, 3 leti star, s popolno širino (Gorup, Celje) naprodaj. Vprašati pri P. Geuer, Poljanae. 32434-27

Lovskega psa

8 mesecev staro (Vorstehtung) dobro dreširano, prodam. Maribor, Betovska 23. Cerne. 32491-27

Stroji

»Singer«, »Pfaff« živalni stroji, skoraj novi in koleca poceni naprodaj pri »PROMET« (neoprti križanske cerkve). 32477-29

Kupim

Svinjske kože kupuje po najvišji dnevalni ceni J. Lavrič, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1, Mestna klavnica, Dolenjska cesta 24. 32732-7

Kapital

Beseda 1 Din. davk 5 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din

Hranilne vloge

kupite ali prodajte po najvišji pisarne najboljše

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12. Telefon 32-50. 32404-25

Kdor posodi 10.000

za mesec dni na vrstnem 11.000. Dopolne na ogled, odd. Jutra pod šifro »Sigurnost 900«. 32446-06

Knjižico

Kmetске posejilnice ljubljanske za 180.000 Din, prodam najboljšemu ponudniku. Ponudba na ogled, odd. Jutra pod »Nad 30%«. 32421-16

Hranilne vloge

Ljubljanske kreditne banke, Vzajemne posojilnice v Ljubljani ter Posojilnice v Radovljici, večje in manjše zneske, prodaste lahko takoj po najvišji ceni proti uakojnji gotovini. Ponudba na

Al. Planinšek

trg. ag. za bančne in kreditne posle, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/1. Telefon 35-30. 32452

Lokali

Vinska trgovina

dobro vpeljana, v Ljubljani, takoj naprodaj ali privzame družabnika. Oferte na ogled, odd. Jutra pod »Potrebno 250.000 Din«. 32454-19

Specerijsko in delikatesno trgovino

s trafikom v Zagrebu, na najprometnejši točki v ilici, med tramvajskimi postajališči, zaborno kodo prvo vrstno vpeljano, za 40 let obstoječo, prodamo nujno zaradi smrtnega slučaja s kompletno opremo in vso zalogo blaga in alkoholnimi prevzame na lahko takoj. Osebnost se ogleda: Poslovna Pavlekorvič, Zagreb, Ilica 144, pritišnje levo. 32445-19

Trgovski lokal

na prometni točki, za volno in modo, iščem takoj. — Posudba na ogled, odd. Jutra pod šifro »Volna«. 32468-16

Posest

Beseda Din. davk 5 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din

V Brezicah

in okolici so naprodaj hiše, stavbišča, vinogradi in sadovnjaki, gospodove ter okrožen dol Attemovega veleposvetstva. Vprašati: Ing. Mikšič O., Brezice. 267-20

Novo hišo

z gostilniško koncesijo, v bližini Ljubljane in Save, pripravno za vinskega trgovca (iven mitično) prodam proti gotovini ali hranilnim knjižicam, lahko tudi predčasno hipoteki. — Ponudba na ogled, odd. Jutra pod šifro »Dobra bodočnost«. 32383-30

Stanovanje

oddaj

Dvosob. stanovanje

s kuhinjo, oddam takoj. — Št. Vid 28. 32466-21

Dvosob. stanovanje

(plin in kopalnica) poceni oddam mirni stranki. Naslov v vseh posl. Jutra. 32423-21

Na Kodeljevem

oddam takoj v našem stanovanju z sobo, kabinom, kabinet, vse pritišnje in vrt. Vprašati pri g. Bove, Kodeljevo, Stomškova ul. 10. 32422-21

Stanovanja

izte

4-5 sobno stanovanje

iščem v centru mesta ali primerno hišo v našem po možnosti s vrtno. Naslov v vseh posl. Jutra. 32373-21a

Sobo odda

Lepo sobo oddam v centru mesta. Centralna kurjava, kopalnica, lift, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32386-23

Prazno sobo

s pečjo in strogo separiranim vhodom oddam takoj za Din 150. Florjanska ul. 38, pritišnje. vo. Ogled samo od 1.—2. popoldne. 32366-23

Opremljeno sobo

oddam. Beeljeva cesta št. 3, II. nadst., levo. 32466-23

Gospodu

oddam poceni lepo, solneno, mirno, parketirano sobo s elektriko, s oskrbo ali brez. Hrana zelo dobra. — Cesta v Rožno dolino 3. 32468-27

Opremljeno sobo

komfortno, oddam boljši naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32435-23

Opremljeno sobo

oddam za eno ali dva osebi, s pranjem perila in na željo z zaljtkom. Sv. Petra nasip 43. 32485-23

Prazno sobo

solneno, s posebnim vvhodom in souporabo kopalnice, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32460-23

Opremljeno sobico

takoj oddam. — Poseben vhod, Reber 31., desno. 32453-23

Opremljeno sobo

s posebnim vvhodom, oddam takoj ali 1. januarja. Rožna ulica 3. 32434-23

Lepo sobo

oddam gospodu, najraje uradnik. Tabor 5/11, vrata štev. 9. 32430-23

Informacije

Posreduje v vseh trgovskih in gospodarskih poslih. Provoznica mestopisra. »ARBUS«, agentura, Beograd, Knež. Ljubice 30 a. 26565-31

Izjava

Podpisana Piki Ljudmila, žena krojača v Rečici ob Savi, prikladem in obzavljam, kar sem govorila neresničnega o gospej Grubelnik Fani in njenem možu Grubelnik Jožetu, mesarju v Rečici ter se jima zahvaljujem, da sta odstopila od sodnega postopanja. 32381-31

Razno

Vaska beseda 50 par. larek »na šifro« ali »izanje« naslova 5 Din. tošek 19 Din

Na vsa zimska oblačila dajemo 15 do 20% popusta.

Presker

Sv. Petra c. 14.

Stanovanje

oddaj

Dvosob. stanovanje

s kuhinjo, oddam takoj. — Št. Vid 28. 32466-21

Dvosob. stanovanje

(plin in kopalnica) poceni oddam mirni stranki. Naslov v vseh posl. Jutra. 32423-21

Na Kodeljevem

oddam takoj v našem stanovanju z sobo, kabinom, kabinet, vse pritišnje in vrt. Vprašati pri g. Bove, Kodeljevo, Stomškova ul. 10. 32422-21

Stanovanja

izte

4-5 sobno stanovanje

iščem v centru mesta ali primerno hišo v našem po možnosti s vrtno. Naslov v vseh posl. Jutra. 32373-21a

Sobo odda

Lepo sobo oddam v centru mesta. Centralna kurjava, kopalnica, lift, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32386-23

Prazno sobo

s pečjo in strogo separiranim vhodom oddam takoj za Din 150. Florjanska ul. 38, pritišnje. vo. Ogled samo od 1.—2. popoldne. 32366-23

Opremljeno sobo

oddam. Beeljeva cesta št. 3, II. nadst., levo. 32466-23

Gospodu

oddam poceni lepo, solneno, mirno, parketirano sobo s elektriko, s oskrbo ali brez. Hrana zelo dobra. — Cesta v Rožno dolino 3. 32468-27

Opremljeno sobo

komfortno, oddam boljši naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32435-23

Opremljeno sobo

oddam za eno ali dva osebi, s pranjem perila in na željo z zaljtkom. Sv. Petra nasip 43. 32485-23

Tam, kjer ni toka

nudijo poln užitek radiofonije

Philips baterijski aparati

Kratki, srednji in dolgi valovi. — Specialna zveza za štednjo anodne baterije. — Absolutna občutljivost in selektivnost. — Fading regulator itd.

H. Suttner

LJUBLJANA Aleksandrova c. 6

Na željo pošljemo prospekte vseh najnovjših Philips radio aparatov na tok in baterije.

Silvestrov večer!

Pečeni prašički in štajerski purani, izborni čvček, kakor tudi druga vina — poleg prijetne zabave v vseh prostorih

gostilne „DERENDA“

LJUBLJANA, RIMSKA CESTA 4.

ZAKAJ DA BI BILI PLESASTI? — TAKOJ uporabite lepo DISECO specialno KOZMETIČNO tekočino »MORANA«. VSAKOMUR brez razlike JE POTREBNA, ZMESTA izgine PRHLJAJ, EKCEMI itd. Krepi lasišče. IN TAKOJ ustavi IZPADANJE, a lasje porastejo na PLESAVEM MESTU.

Cena steklenic Din 40, poštnina Din 7
MODERNA KOZMETIKA, SPLIT
Številne zahvale Vam jamčijo za uspeh.

Najslajša in najboljša

krepljena pijača je **BERMET - VINO**, črtna iz Fruške gore, Sremski Karlovci — Gostilničarji nudite to specialiteto svojim gostom. V sodčkih od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinkov. Sremski Karlovci Fruška gora.

KOVAČIČ LUCIJAN

poštni uradnik v pokoju. Pogreb blagopokojnega se bo vršil v sredo, dne 30. decembra 1936 ob pol 3. uri popoldne, iz hiše žalosti za Gradom štev. 11, na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, 29. decembra 1936. Žalujoča rodbina KOVAČIČ.

RAZPOSILJALNICI „KOSMOS“

MARIBOR, Dvofakova cesta št. 1
Telefon 2951
PREMOG DRVA in KARBOPAKETI
IV. SCHUMI Dolenjska cesta

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Za letošnje Novo leto SI ŽELJO VSI Parker VACUMATIC
Za one, ki si želijo nekaj najmodernejšega v stilu in mehanizmu, je najprikladnejše PARKER VACUMATIC nalivno pero, ki nima gumijaste rezervoarja; niti izvoda za polnjenje, s patentiranim črtežem. V PARKER VACUMATIC je vidna vsa vsebina črnila. PARKER VACUMATIC drži 102% več črnila. Za ljubitelje lepih barv imamo znamenite PARKER DUOFOLD, ki so sedemindesetkrat kratkžbojnši. Cenejše darove najdete v Premiere in Moderne serijah — istotako elegantna in dovršena PARKER nalivna peresa. Potrebno je samo, da si ogledate veliko izbiro in prebrali se boste, da Vam bodo Vaši prijatelji zelo hvaležni, ako jim poklonite PARKER nalivno pero.

MAXIMA Din 750.— MAJOR Din 600.— SLENDER Din 500.— STANDARD Din 450.— s prikladnim svinčnikom Din 250.— & 350.— PARKER »QUINK« boljši od drugih navadnih črnil Notter i drug, Gunduličeva ul. 5, Zagreb.

PRODAJA „PARKER“ PERES
za Dravsko banovino
RADIOVAL — LJUBLJANA

NARODNA TISKARNA

IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA LEPO IN OKUSNO